LAISVĖ—LIBERTY
Semi-Weekly
102-02 Liberty Avenue
Ozone Park 17, N. Y.
Telephone MIchigan 1-6887

LAISVĖ
THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų
PRICE 10c A COPY

No. 52 **** Ozone Park 17, N. Y. Antrad., birž. (June) 28, 1960 **** METAI 49-ji

KRISLAI

— Rašo A. Bimba —

Gražūs įspūdžiai.
Sveika nuomonė.
Susitiksime Philadelphijoje.
"Šėtono valdžia".
O man gaila.

Lengvai ir sklandžiai skaitosi "Lietuva šiandien". Knygelės autoriai yra Dr. Margeris ir S. J. Jokubka. Tai įspūdžiai iš kelionės po Lietuvą praėjusią vasarą.

Nors, tiesa, "Laisvėje" informacijų apie Lietuvą šiuo tarpu telpa daug, ypač jų daug patiekia d. R. Mizara savo "Atsakau į klausimus", tačiau nė vienas laisvietis nepadarys klaidos įsigijęs ir perskaitęs šiuos Margerio—Jokubkos patyrimus.

Knygelę išleido dienraštis "Vilnis". Jos kaina, rodosi, tik vienas doleris.

Beje, girdėjau, kad Dr. Margeris vėl važiuoja į Lietuvą. Jis norįs pasirinkti daugiau informacijų, daugiau medžiagos savo ruošiamai daug didesnei knygai apie Lietuvą. Linkiu jam visokio pasisekimo.

—:—

Lietuviškoje Lietuvos priešų spaudoje kasdien auga nusiskundimai. Pas juos dygstančios ir brėstančios "pavojingos" tendencijos ir nuomonės. Pav., kunigų marijonų dienraščio redaktorius dejuoja, kad kai kurie jo pasekėjai nori Krupavičiaus partizaną jau "laikyti ne didvyr., o tautos išdaviku ir niekšu" ("D.", birž. 20 d.). Baisiau nė negali būti!

O mums tas tik parodo, kad net klerikalinės spaudos skaitytojuose atsiranda sveikų, teisingų nuomonių. Šiandien jau nebeliko jokios abejonės, jog Lietuvoje siautėję pokario laikais "partizanai" buvo banditai ir žmogžudžiai. Jie išskerdė daug nekaltų žmonių. Juos finansavo ir mobilizavo VLIKas ir Amerikos Lietuvių Taryba.

Teisūs tie "Draugo" skaitytojai, kurie juos laiko tautos priešais ir niekšais.

—:—

Visi duomenys rodo, kad LDS seimas ir LDD suvažiavimas Philadelphijoje bus nepaprastai skaitlingi. Tai gerai, tai džiugu.

Kaipo kultūros - apšvietos organizacijos, Literat. Draugijos suvažiavime turėsime daug apie ką pasikalbėti. Gaila tik, kad to laiko bus nedaug, tik viena liepos 3 diena. Turėsime viską vesti sukauptai, suglaustai.

Neabejoju, jog mūsų suvažiavime dalyvaus visa eilė svečių, kurie ruošiasi liepos 7-tą dieną sprusminiu ("jet") lėktuvu skristi į Tarybų Lietuvą. Ir tas prisidės prie suvažiavimo pagyvinimo.

—:—

Visi katalikų bažnyčios "mokslo" pagrindai vienas po kitam baigia sugriūti. Štai tik šiomis dienomis dar vienas jų subyrėjo.

Juk atsimenate ir žinote, kad buvo skelbiama, jog visos valdžios paeina nuo dievo ir visų jų reikia lygiai klausyti.

Ar gi netaip mokė mus mūsų kunigai dar senaisiais caro laikais? Buvo sakoma:

(Tąsa 6-tam pusl.)

Izraelis teis Eichmaną; Argentinos atsiprašys

United Nations, N. Y. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba dvi dienas posėdžiavo dėl Adolfo Eichmano, nacių budelio, kurio komandoje buvo žudomi žydai karo metu.

Argentina pasiūlė rezoliuciją, kad Izraelis atsiteistų už Eichmaną, slaptai iš Argentinos pagrobtą ir dabar laikomą Jeruzolimoje, kur jis bus teisiamas.

Izraelio delegacija Saugumo Taryboje pripažino, kad nebuvo korektiškai pasielgta Eichmaną iš Argentinos pagrobiant, bet dėl to, buvo nurodyta, Izraelis oficialiai Argentinos atsiprašė.

Debatai tęsėsi dvi dienas. Rezoliucija buvo nudailinta. JAV delegacijos atstovas Mr. Lodge prašė, kad abidvi šalys susitaikytų gražiuoju; Izraelis turėtų atsiteisti Argentinai. Kaip atsiteisti, niekas nesuminėjo.

Na, ir rezoliucija buvo priimta. Už ją balsavo aštuonios "Vakarų" bloko valstybės; Tarybų Sąjunga ir Lenkija susilaikė nuo balsavimo, o Argentina nebalsavo dėl to, kad tai buvė jos pačios rezoliucija, vadinasi, "dėl mandagumo."

Tarybų Sąjungos atstovas pasakė pirmiau negu buvo balsuota: mes suprantame, kad rezoliucija nereikalauja grąžinti Argentinai Eichmaną; jei ji to reikalautų, balsuotume prieš rezoliuciją.

Taip, rezoliucija reikalauja tik to, kad Izraelis atsiteistų Argentinai. Kaip Izraelis atsiteis, nieks nežino. Tūli diplomatai sako: Argentina gavo rezoliuciją, o Izraelis turi Eichmaną, —tuo viskas ir baigsis.

Eichmanas bus teisiamas Izraelyje.

(Yra duomenų, kad Argentinoje gyvena daug vokiškų nacių, kurie karo metu žudė žmones. Bet Argentinos valdžia tų kriminalistų nė nebando bausti.)

"Suveržkite diržus," sako Gomulka

Varšuva. — Lenkijos Suvienytos Darbininkų (komunistų) partijos Centro Komitetas priėmė Vl. Gomulkos pranešimą, sulyg kuriuo vyriausias dėmesys turi būti kreipiamas į sunkiosios pramonės išvystymą.

Gomulka nurodė, jog šiuo metu Lenkijos liaudis turi susiveržti diržus, kad galėtų greičiau šalį tvirtą ekonomiškai padaryti.

Nauja valstybė Afrikoje ---Kongas

Leopoldville, Belgijos Kongas, Afrika. — Birželio 30 dieną čionai bus didžiulės iškilmės: tą dieną bus paskelbtas Kongas nepriklausoma valstybe. Tai bus dar viena nauja valstybė Afrikoje!

Ilgus metus Belgijos Kongo žmonės, negrai, kovojo už nepriklausomybę, na, ir jie savo kovą laimėjo.

Naujosios valstybės valdžią sudaro P. Lumumba.

Fašistas Trujillo tebekiša žmones į kalėjimus

Washingtonas. — Iš Dominikonų Respublikos gauta patikimų žinių (diplomatiniais keliais), kad ten tebevyksta baisus teroras. Kiekvienas, pasijudinęs prieš diktatorių Rafaelį Leonidą Trujillo Moliną, engiantį tos šalies žmones jau per 30 metų, tuojau kišamas kalėjiman ir kankinamas.

Šių metų pradžioje Dominikonų Respublikos kalėjimuose buvo apie 1,200 politinių kalinių. Kilo protestai, kilo reikalavimai, kad jie būtų paleisti. Diktatorius pasakė: skelbiu amnestiją, paleisiu.

Taip, jis paleido iš kalėjimo kalinių, bet ne politinių; paleido dalį kriminalistų. O politinių vis daugiau ir daugiau kišama.

Daugiau politinių kalinių yra La Victoria kalėjime, esančiame netoli Ciudad Trujillo. Victoria kalėjime sąlygos nepakenčiamos, baisios.

Dėmesys kreipiamas į 3 moteris- politines kalines. Jomis yra: **Celia Marable, Maria Teresa Marable** ir **Tomasina Cabral.** Su jomis kalėjime buvo elgiamasi nežmoniškai, žvėriškai. Dabar jos yra vienutėse (karceriuose) — savotiškose olose; matyt, budeliai nori greičiau jų sveikatą visiškai palaužti.

Dominikonų Respublikos žmonės laukia pagalbos iš laisvojo pasaulio — laukia talkos, kuri padėtų jiems išsilaisvinti iš baisios priespaudos.

Varšuva. — Bėgyje sekamų penkerių metų Lenkija išleis 66,000,000,000 zlotų pramonei plėtoti. Amerikietiškais pinigais tai bus apie $16,500,000,000.

New York. — International Ladies Garment Workers Unija šiomis dienomis atšventė savo 60 metų gyvavimo sukaktį.

Ši unija turi apie 45,000 narių. Priklauso jai nemaža ir lietuvių siuvėjų.

Komunistų vadovų kalbos Rumunijos sostinėje

Bukarestas. — Praėjusią savaitę vykusiame Rumunijos Darbininkų (komunistų) partijos suvažiavime visa eilė žymių komunistų vadovų sakė svarbias kalbas.

Kalbėjo čia N. Chruščiovas, TSRS Komunistų partijos vadovas; kalbėjo Antonin Novotny — iš Čekoslovakijos, Janos Kadar—iš Vengrijos, Todor Žikov—iš Bulgarijos, Walter Ulbricht — iš Rytų Vokietijos, Vladislav Gomulka—iš Lenkijos, Bheorghe Gheorghiu-Dej — Rumunijos Komunistų partijos vadovas, Hysni Kapo—iš Albanijos.

Sakė ilgoką kalbą ir Peng Chen iš Kinijos Liaudies Respublikos.

Jaučiamas pasidalijimas

Netenka nė sakyti, kad svarbiausią pagrindinę kalbą pasakė N. Chruščiovas. Jis kalbėjo apie tai, kad socialistinis pasaulis gali taikoje sugyventi su kapitalistiniu; Chruščiovas tai pakartodamas sakė.

Su jo tėziais sutiko ir kiti Rytinės Europos socialistinių šalių atstovai—broliški delegatai.

Bet, atrodo, su Chruščiovo kalba nesutiko Kinijos Komunistų partijos politinio biuro narys, Peng Chen, kuris čia taipgi yra broliškuoju delegatu.

Kaip žinia, Kinijos Komunistų partijos vadovai jau seniai skelbia, jog taip ilgai kaip ilgai gyvuos imperializmas, pasaulyje taikos nebus; taip mokė Leninas, sako jis.

Peng Chen, kalbėdamas čia, nėjo į gilius ginčus su Chruščiovu, tačiau jis savo partijos nusistatymo neatmetė; vadinasi, jis likosi prie tos pažiūros.

Chruščiovas apie savo pažiūrą

Tarytum atsakydamas Kinijos komunistų vadovų pažiūrai į taiką ir karą, N. Chruščiovas pakartojo, kad Tarybų Sąjunga griežtai laikysis taikaus sambūvio su kapitalistiniu pasauliu. Ji griežtai laikysis to dėsnio, jog karas nėra neišvengiamas.

Ten pat Chruščiovas sakė:

"Mes šiandien negalime mechaniškai kartoti tai, ką V. I. Leninas pasakė prieš keletą dešimčių metų apie imperializmą; mes negalime visuomet kartoti, jog imperialistiniai karai neišvengiami taip ilgai, kol socializmas neužvaldys viso pasaulio..."

Chruščiovas priminė, jog tuomet, kai Leninas gyveno ir rašė, kitokia buvo pasaulyje padėtis. Dabar yra stiprios, socializmo jėgos, galinčios neprileisti karo troškėjams pradėti žmonių žudynes, o tuomet to nebuvo.

Toliau Chruščiovas nurodė, jog komunistai neprivalo elgtis kaip maži vaikai, neprivalo kartoti Marxo. Engelso, Lenino frazes bei posakius. Komunistai privalo studijuoti marksizmą-leninizmą, remtis juo, bet išvadas turi daryti, išeidami iš dabartinės padėties,—išvadas, kurios turi būti naudingos bendram komunizmo reikalui.

"Visa tai mus verčia manyti ir sakyti, jog dabartinėmis sąlygomis karas nėra neišvengiamas," nurodė Chruščiovas. Kas su tuo nesutinka, tas netiki į kūrybines darbininkų klasės jėgas, tas paneigia socializmo stovyklos jėgas.

Visi Rytų Europos socialistinių šalių vadovai pilnai užgyrė Chruščiovo politiką; entuziastiškai ji buvo sutikta viso suvažiavimo.

Politiniai stebėtojai mano, jog ši Chruščiovo kalba yra viena įdomiausių ir vieną svarbiausių jo kalbų, ligi šiol pasakytų.

(Jei ne visą, tai nors dalį tos kalbos vėliau paskelbsime "Laisvėje".)

Dr. Castro įspėja Jungt. Valstijas

Havana, Kuba. — Kubos revoliucinės valdžios premjeras Fidel Castro pareiškė, kad, jei JAV bandys neįsileisti Kubos cukraus, tai Kuba nacionalizuos amerikiečių fabrikus ir visokių kompanijų biznį, kurio vertė siekia apie vieną bilioną dolerių.

Apie tai, kad JAV galvoja sumažinti cukraus iš Kubos įvežimą, prasitarė Valstybės sekretorius Herteris viename kongresiniame komitete.

Japonijos žmonės tebekovoja

Tokio. — Japonijos darbo žmonės dar vis tebekovoja prieš Kiši valdžią ir prieš jos išketą sutartį su Amerika. Sutartis, kaip žinia, sudaryta dešimčiai metų. Sulyg ja JAV Japonijoje palaikys savo karines bazes.

Praėjusi trečiadienį geležinkeliečiai ir kitų pramonių darbininkai buvo paskelbę streiką protestui prieš tą sutartį.

Nuteistas visam amžiui kalėti

Munichas. — Čionai buvo teisiamas nacis Wolfgang Seuss, kuris karo metu žudė žydus. Dachau koncentr. stovykloje, kur jis tarnavo sargu, vieną žydą belaisvį įsakė įmesti į mašiną, gaminančią cementą, kad sumaltų. Kasdien jis žydus belaisvius visaip žiauriai kankino.

Seussas yra 55 metų amžiaus.

Teismas jį nuteisė visam amžiui kalėti, bet nežinia, ar jam tiek kalėti teks. Mat, 1955 metais Francūzijos teismas Seussą buvo nuteisęs mirti, o vėliau mirties bausmė jam buvo panaikinta.

Sako, sumažėjo antisemitiniai veiksmai

Nashville, Tenn.—Harold Braverman, iš Niujorko, kalbėdamas čia pasakė, kad bėgyje pastarųjų 30 metų Amerikoje sumažėjo visokie anti-semitiniai veiksmai.

Jis sakė, reikią kovoti, tai ir anti-negriški veiksmai sumažėtų, nors tam "imsią nemaža laiko."

Tel Aviv. — Ari Ben Seton Šeinmanas tapo užmuštas jordoniečių pasienio sargų, kai jis ėjo uždrausta zona, netoli Tulkarmo. Pasirodo, užmuštasis buvo kilęs iš Vilniaus, pirmiau gyvenęs Amerikoje, o vėliau grįžęs į Izraelį.

Iš viso pasaulio

Saigon, Pietinis Vietnamas. — Pietų Vietname vienos provincijos gubernatorius tapo nušautas. Valdžia kaltina už tai komunistus. Bet šiandien Pietų Vietname vyksta didelis sukilimas prieš JAV palaikomą valdžią.

Todėl kiekvienas, kuris prieš valdžią kyla, kuris muša liaudies priešą, apskelbiamas komunistu.

Bonna. — Vakarų Vokietijos premjeras Adenaueris grįžo iš atostogų Italijoje ir pradėjo eiti valstybines pareigas.

Mexico City.—N. Chruščiovas aplankys Kubą rugpiūčio mėnesį. Taip pareiškė V. I. Bazykinas, Tarybų Sąjungos ambasadorius Meksikai.

Maskva. — Kazanės stačiatikių vyskupas Iovas tapo įkalintas už tai, kad jis per pastaruosius septynerius metus nemokėjo valstybei taksų už pajamas. Gi pajamų šis asmuo per tą laikotarpį turėjo apie du milijonu rublių. Iovas laukia teismo.

Bukarestas. — N. Chruščiovas ir kitų kraštų komunistai vadai sakė kalbas mitinge, kuriame dalyvavo apie 100,000 žmonių. Chruščiovas pabrėžė, kad Tarybų Sąjunga laikysis principo, kad tarp komunizmo ir kapitalizmo yra galimas taikus sambūvis.

Havana. — Kubos vyriausybė paskelbė, kad ji šiomis dienomis užpirko Rytų Vokietijoje $500,000 vertės visokių mašinų.

Vėliausios žinios

Havana.—Sprogo Kubos armijos amunicijos sandėlis, toliau nuo miesto centro, — eksplozija padarė daug nuostolių. Du asmenys tapo užmušti, o daugelis sužeista. Tvirtinama, kad tai sabotažo pasekmė. Liaudies priešai daro viską, kad pakenktų kraštui.

Geneva. — Nusiginklavimo konferencija, kurioje dalyvavo dešimties valstybių — penkios iš rytų ir penkios Vakarų — atstovai iškriko. Tarybinio bloko atstovai sako, kadangi Vakarai neduoda jokių konkrečių siūlymų, tai palikime nusiginklavimo klausimą spręsti Jungtinėms Tautoms.

Paryžius. — Čia pribuvo trys Alžyro patriotinio fronto atstovai; jie tariasi su Francūzijos valdžia dėl sudarymo konferencijos mūšiams Alžyre baigti.

Tokio. — Visoje Japonijoje įvyko žmonių demonstracijos, nukreiptos prieš JAV-Japonijos militarinę sutartį. Tokio mieste keletas tūkstančių korėjiečių minėjo 10-metinę sukaktį nuo karo Korėjoje pradžios. Korėjiečiai iškėlė angliškus šūkius: "Get out US (including troops) immediately from South Korea."

Osipovičiai, BTSR. — Į šį Baltarusijos miestą buvo pakviesti ir užsienio spaudos korespondentai, kad pamatytų, kaip demobilizuojama Tarybinė Armija. Čia buvo paleista viena tankų divizija, vadinama "Raudonosios Vėliavos Korsuno" divizija. Iš viso Tarybų Sąjunga šiemet demobilizuos 1,200,000 karių.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris sugrįžo iš kelionės ir poilsio Havajuose, kur praleido šešias dienas.

LAISVE

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$9.00	Canada and Brazil, per year	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada and Brazil, 6 months	$5.50
Queens Co.	$10.00 per year	Foreign countries, per year	$12.00
Queens Co.	$5.50 per six months	Foreign countries, 6 months	$6.50

Kur link Japonija dabar?

NAUJOJI SUTARTIS tarpe Jungtinių Valstijų ir Japonijos pasirašyta, "užgirta" ir "patvirtinta." Gal jokia kita tarpe tautų ir kraštų sutartis nebuvo atkreipus į save tiek visos žmonijos dėmesio, kiek šioji. Prieš ją Japonijos žmonių sukilimas visiems įrodė jos nepopuliarumą. Tik per didžiausią mūsų ir Japonijos vyriausybių užsispyrimą sutartis stojosi "kūnu." Ceremonijose, kurios abelnai paimdavo savaites ir net mėnesius, atliktos į keletą trumpų valandų.

Nors Kiši Liberalų-Demokratų partija parlamente turi beveik dviejų trečdalių daugumą, bet jis neišdrįso sutarties užgyrimą patiekti Senato butui. Sutartis automatiškai įėjo galion be Japonijos senato balsavimo ir užgyrimo. Tai irgi negirdėtas sutarčių istorijoje dalykas.

Kiši dabar žada rezignuoti iš premjero vietos. Šiuos žodžius rašant rezignacijos laikas dar nepaskelbtas. Pagaliau tai nė nesvarbu. Svarbu, kad Kiši, užkoręs ant savo tautos neapkenčiamą sutartį, pasitrauks iš vietos. Jis jaučiasi atlikęs savo misiją.

Visi dabar visur klausia: Kas dabar, kur link Japonija dabar? Sunku pasakyti. Kišio ir jo sutarties priešai žada rankų nenuleisti. Jie neslepia savo pasiryžimo sutartį pasiųsti į gurbą. Daug kas, žinoma, priklausys nuo naujų rinkimų, kurie, Kiši vyriausybei pasitraukus, turės gal dar šiemet įvykti. Reikia atsiminti, kad šis parlamentas buvo išrinktas dar tada, kada sutarties klausimas nebuvo dienotvarkėje. Japonijos žmonės balsavo už Liberalų-Demokratų partijos kandidatus pirmoje vietoje todėl, kad ji turėjo palaiminimą Amerikos vyriausybės.

Bet šiandien padėtis griežtai pasikeitusi. Jeigu prieš metus kitus Amerikos vardas reiškė pasitikėjimą (tiesa, daugiau iš baimės, negu iš meilės), tai šiandien, kaip įrodė žmonių, ypač jaunimo, demonstracijos prieš Kišį ir jo sutartį, tasai vardas naujuose rinkimuose Kišio partijai nepadės. Tai reikia žinoti.

Na, o jeigu rinkimus laimėtų opozicinės partijos, kurios paskutinėmis keliomis savaitėmis išvystė tokią galingą jėgą prieš Liberalų-Demokratų partiją, kas tada? Viskas pasikeistų. Tada senoji reakcinė politika eitų laukan. Tada dienotvarkėn atsistotų sutarties atšaukimo klausimas.

Ir ne vien, žinoma, tik sutarties klausimas. Opozicija siūlo Japonijai naujas gaires. Ji siūlo kraštui atsistoti ant neutrališkų kojų kovoje tarpe Rytų ir Vakarų, tarpe socialistinio ir kapitalistinio pasaulio. Ji norėtų susitarimo ir bendradarbiavimo su didžiąja Kinija.

"Pasiutėliai ir pakvaišėliai"

TARYBŲ SĄJUNGOS premjero Chruščiovo ištarti žodžiai Rumunijos sostinėje ilgai ir garsiai skambės visos žmonijos ausyse. Jis vėl pasmerkė naujo karo kurstytojus ir troškėjus. Jis vėl pareiškė, kad šiandien tik "pasiutėliai ir pakvaišėliai nori karo."

Pranašystė

MŪSŲ VICEPREZIDENTAS Richard Nixon labai optimistiškai žiūri į ateitį. Jis visiškai nebijąs lenktynių su Tarybų Sąjunga. Jis teigia, kad dar nė per ateinančius keturiasdešimt metų Tarybų Sąjunga nepasivysianti Amerikos.

Tai klausimas, žinoma. Taip nemano Tarybų Sąjungos žmonės. Taip nemano daugybė ir amerikiečių.

Mūsų viceprezidento pranašystė gali virsti dideliu nusivylimu.

Gražus sumanymas

AMERIKINĖ KVAKERIŲ ORGANIZACIJA (American Friends Service Committee) susitarė su Tarybų Sąjungos jaunimo organizacijomis ir laikys du seminarus. Šiemet į Leningradą susirinks keletas parinktų amerikiečių ir keletas tarybinių piliečių ir per visą rugpiūčio mėnesį tarsis, kalbėsis, diskusuos, svarstys bei debatuos įvairius bendradarbiavimo ir taikaus sugyvenimo klausimus. Kitais metais panašus seminaras įvyks Jungtinėse Valstijose.

Mums tokie žygiai patinka, labai patinka. Mes nuoširdžiai sveikiname kiekvieną sumanymą už gerinimą santykių tarpe Amerikos ir Tarybų Sąjungos. Šiems seminarams geriausios sėkmės palinkės kiekvienas susipratęs žmogus.

Kreiva keršto politika

KONGRESAS PASIRENGĘS SUTEIKTI prezidentui galią sumažinti iš Kubos cukraus importą. Valstybės departmentas seniai tokios galios reikalauja. Vadinasi, prasideda ekonominis spaudimas prieš Kubos vyriausybę. Visos politinės pastangos tą vyriausybę išmušti iš revoliucijos kelio nepavyko. Dabar imamasi ekonominių žygių.

Tai bus keršto politika. Ji nepadės nei Amerikai, nei Kubai.

Galimas daiktas, kad šis siaurinimas Kubos cukrui rinkos Amerikoje tik dar labiau sustiprins Kubos vyriausybės ryžtą laimėti pilną ne tik politinę bet ir ekonominę nepriklausomybę nuo Amerikos kapitalo.

Kas ką rašo ir sako

TIESA SU MAGARYČIOMIS

"Madison Capital Times" leidėjas William T. Evjue daug nusimano apie amerikinės komercinės spaudos reikalus. Nors jis pats leidžia stambų komercinį dienraštį Wisconsino valstijos sostinėje, bet labai nepasitenkinęs komercinės spaudos dvasine padėtimi. Jis teigia, kad toji spauda tarnauja stambiajam kapitalui ir "priešinga tiems, kurie kalba už socialinę pažangą." Jis nepasigaili ir televizijos magnatų. Televizija esanti dar tvirčiau įkinkyta į stambiojo kapitalo vežimą.

Mums toji tiesa apie Amerikos komercinę spaudą ir televiziją seniai žinoma. Bet įdomu, kad ir vienas iš tos spaudos šulų tai pripažįsta.

Ne tik spauda ir televizija ištikimai tarnauja stambiajam kapitalui. Visos kitos švietimo, susisiekimo ir propagandos įmonės tarnauja tam pačiam tikslui. Naujai, pažangiai idėjai prasimušti į Amerikos žmonių mases be galo sunku. Darbininkiškos anglų kalba spaudos kaip ir nesiranda. Be New Yorko savaitraščio "The Worker" ir Californijoje "The Western World," kurių tiražas apgailėtinai mažas, angliškai skaitančioji visuomenė maitinasi tik tuo dvasiniu maistu, koki gauna komercinėje spaudoje. Amerikos pažangioji visuomenė neturi nė vienos radijo bei televizijos stoties. Viskas kapitalo rankose.

Šita prasme Amerikos lietuviai laimingiausi. Jie turi savo galingą pažangią spaudą. Ji turi pažangias organizacijas. Jai nereikia pasikliauti didžiojo kapitalo malone gavimui teisingų žinių iš viso pasaulio.

VIETOJE NUSISTEBĖJIMAS IR NUSIVYLIMAS

Kalbėdamas apie Amalgameitų siuvėjų unijos suvažiavimą, įvykusį gegužės 30 d. Miami Beach, Floridoje, bostoniškis kriaučius Juozas Lekys sako:

Pažvelgus į tuos ištaigingus viešbučius, kur mūsų delegatai ir svečiai sustojo, į tuos puošnius pobūvius, negalėtumi pasakyti, kas čia susirinko —darbo unijos atstovai ar fabrikantai bei bankieriai. Prisiminiau 1920 m. Bostone įvykusį Amalgameitų seimo banketą, kuris buvo American House (Hanover gatvėj), prasčiausioj miesto dalyje.

BIZNIS LAIMĖJO

Kongresmanas John B. Bennett iš Michigano pasipiktino per radiją ir televiziją papildomomis suktybėmis ir pasiūlė, kad radijo ir televizijos "networks" turėtų gauti federalinės valdžios leidimą savo biznius vesti. Tokio leidimo negautų tos firmos, kurių stotys užsiimdinėtų suktybėmis. Tuo būdu, anot Bennett, būtų šiokia tokia kontrolė ant tų radijo ir televizijos raketų.

Bet jo pasiūlymas pateko į Atstovų buto Interstate Commerce Committee rankas svarstymui. Tą komitetą tuoj užgulė radijo ir televizijos karaliai ir padarė tokį spaudimą, jog komiteto dauguma nubalsavo prieš pasiūlymą. Kongresmanas Bennett sako, kad visoje šio komiteto istorijoje jis nebuvo matęs tokio spaudimo, koks buvo dabar padarytas.

Vadinasi, dar vieną mūšį laimėjo stambusis biznis. Radijas ir televizija pasilieka be jokio pažabojimo.

IMUNITETAS IR "RAUDONOSIOS BACILOS"

Kunigų organe Pranas Dailidė stebisi:

"Atrodė, kad japonai nėra linkę turėti ką nors bendro su rusišku bolševizmu. Iš Amerikos jie yra gavę gerą demokratinį auklėjimą, kuris turėtų būti imunitetu prieš raudonąsias bacilas. O vis dėlto... Bolševikai... surado kelius prieiti prie platesnių japonų visuomenės sluoksnių ir įkinkyti tuos sluoksnius į savo politinį vežimą."

Išvada: nėra ir nesiranda jokio imuniteto prieš "raudonąsias bacilas."

Kas kunigų organo orakului labiausia nepatinka, tai kad ir jis ir jo kolegos pasirodo visiškais bejėgiais toms "baciloms" pastoti kelią. Nepagelbsti nė davatkų poteriai...

Blogiau nė būti nebegali. Mums ir liūdna ir gaila! Ypač mums gaila Dailidės ir kitų klerikalinių žurnalistų visiškai beviltiško eikvojimosi.

VISUR "PRAŽIOPSOJO"

So. Bostono menševikų laikraštis esąs priverstas rimtai susirūpinti mūsų didžiosios Amerikos likimu ir ateitimi. Tai verčias jį daryti prezidento Eisenhowerio kelionės į Japoniją sužlugimas.

Visos mūsų šalies bėdos prasidėjusios ne dabar, bet dar anais 1949 metais, kai Amerika "lengva širdimi pražiopsojo" didžiąją Kiniją. Panaši istorija buvusi ir su Rytų Europa dar anksčiau. "Tų pralaimėjimų išdavoje trečdalis žmonijos esąs išsprukęs iš mūsų rankų.

Bet kodėl mūsų menševikams iš "Keleivio" taip rūpi tas žmonijos trečdalis, kuris nei prašo, nei pageidauja to rūpinimosi?

NEBLOGAS APETITAS

Neseniai Olandijoje buvo paskelbti statistiniai duomenys apie tai, kiek maisto vidutiniškai suvartoja sveikas žmogus per 70 savo amžiaus metų. Apskaičiuota, kad jis suvalgo bei išgeria 1400 kartų daugiau už savo nuosavą svorį, tai yra, apie 100 tonų. Atskirai imant, žmogus išgeria 12,000 litrų pieno ir 1500 litrų alaus, suvalgo 12,000 kilogramų duonos, 9000 kg bulvių, 7000 kg daržovių, 6000 kg žuvies, 400 kg mėsos, 4000 kg cukraus, 6000 kiaušinių, 2000 kg miltų, 1000 kg sūrio.

Ponas Kardelis daug ką užmiršo ir nieko neišmoko

(Laiškas iš Lietuvos)

Neseniai teko sužinoti, kad prieš kurį laiką buvęs opozicinių "Lietuvos Žinių" redaktorius, o dabar fašistinio - klerikalinio dipukų fronto" patriūbočius Jonas Kardelis ėmęs kybinti R. Mizarą. Girdi, šis nepakankamai nušvietęs darbininkų ir kolūkiečių padėtį Lietuvoje. Ir čia tuoj ima kartoti nuvalkiotą giesmelę neva darbo žmonės Lietuvoje skursta ir laukia, kad ponai kardeliai padėtų grąžinti "aukso laikus" su ponais karveliais, norkaičiais, vailokaičiais bei krupavičiais ir plechavičiais ant sprando.

Labai trumpa atmintis pas buvusį liaudininkų išlaikytinį. Jis užmiršo apie buvusio buržuazinio žemės ūkio ministro Krikščiūno skelbtą apskaičiavimą, kad buržuazijos "aukso laiku" Lietuvoje buvo apie 300,000 faktiškų bedarbių vien kaime. Jis užmiršo, kad kiekvienais metais dešimtys tūkstančių žmonių iš Lietuvos eidavo bernauti pas kaimyninių kraštų buožes. O kol dėl ekonom. krizės užsidarė durys emigracijai į Pietų Ameriką ten dešimtimis tūkstančių žmonių kasmet važiuodavo duonos ir darbo ieškoti.

Jei ponas Kardelis užmiršo, galima kai ką priminti iš jo paties redaguotų "Lietuvos Žinių." Štai koki vaizdelį iš "aukso laikų" piešia "Lietuvos Žinių" numeris iš 1938 m. gruodžio 22 dienos; Kalba eina apie Kauno bedarbius:

"Švenčių proga miesto savivaldybės socialinis skyrius mokės bedarbiams pašalpas, kurios, pagal nuožiūrą, bus duodamos Darbo biržoje užsiregistravusiems, bet darbo negavusiems. Eiliniai bedarbiai gaus po 3 litus, 1-sios kategorijos — po 5 litus. Pašalpų davimui bus taikomos maisto kortelės, pagal kurias šelpiamieji "Paramos" krautuvėje galės gauti valgomuosius daiktus. Šiuo laiku kiekvieną dieną socialinį skyrių aplanko 200-250 žmonių. Ištisas valandas jie laukia salėje savo eilės. Jų eilėse yra daug moterų, kurios čia atsiveda net mažus vaikus, bet vis dėlto didesnę dalį sudaro fiziniai tvirti, bet nuskurę vyrai, visokio amato ir išsilavinimo bedarbiai."

Arba kitas vaizdas iš tautininkų sumanytų "malonių" bedarbiams, kurį patiekė "Lietuvos Žinios" 1939 m. sausio 9 d. numeryje:

"Darbo rūmai buvo paskelbę, kad sausio 6 d. kultūriniame klube būsianti vaikų eglutė, vaikams dalinsią dovanėles.

"Nurodytu laiku į eglutę susirinko nemaža motinų su vaikais, kai kurios iš miesto pakraščių, net Sabaliauskų km., Marvelės, Veršvų. Kai publikos pakankamai susirinko, durys iš lauko pusės buvo uždarytos. Daugiau kaip 100 darbininkų moterų su mažais vaikais, blogai aprengtos, stovėjo ir laukė, nežinodamos ką daryti."

Bet pasirodo ir čia jas surado "Kalėdų senelis" su savotiškomis dovanomis. Apie tai laikraštis rašo toliau:

"Prie laukiančių moterų su vaikais atvyko policija ir pradėjo rašyti pabaudos kvitus po 1 litą už viešoje vietoje judėjimo trukdymą."

Nejaugi užmiršo ponas Kardelis karčios teisybės pilnus daktaro K. Griniaus straipsnius apie šiurpią padėtį Lietuvos kaime, apie utėlėtą ir skurdų kaimiečių gyvenimą tuo metu kai naujai pralobusi lietuviška buržuazija kūrėsi dvarų centrukuose, statė Kaune didžiulius namus ir puikias viliukes, varė pelningus biznius. Užmiršo ponas Kardelis ir savo sąjungininkų pagal "konsolidacinę" vyriausybę tautininkų organo "Vairo" (Nr. 2, 1939 m.) nupieštą liūdną kaimiečių gyvenimo vaizdą, kad kaimietis savo geriausius gaminius atiduoda miestui arba siunčia į užsienį, o pačiam lieka ligi dvejų metų užsigulėjusi kiauliena, separuotas pienas ir vidurius raižą barščiai.

Kas gali užmiršti, kaip skurdo Lietuvos kaimas prie nusmukusių krizinių kainų, kada už pinigus, gautus už kilogramą sviesto, kaimietis tegalėdavo nusipirkti 15 dėžučių degtukų, o už dviratį reikėdavo atiduoti 3-4 bekonus. Prisiminkit tuos tūkstančius kasmet išvaržytų už skolas ir mokesčius valstiečių ūkių.

Mes nesigiriame, kad jau pasiekėme tobulybės, kad jau suspėjome įkurti rojų po tokio baisaus karo ir griuvėsių. Dar turime trūkumų, dar tik vejamės Ameriką, nors kai kuriose srityse jau pasivijom ir pralenkėm, o neabejojame, kad ir visose srityse pralenksime.

Bet negalime nepasigirti, kad šiandien Tarybų Lietuvoje darbininkų ir tarnautojų skaičius siekia apie 600,000. Tuo tarpu kai buržuazijai valdant jų tebuvo apie 180,000. Tai reiškia, kad didelis skaičius žmonių, kurie anksčiau neturėjo ką dirbti, šiandien turi darbą ir prisideda prie visuotinos gerovės kilimo.

Kaip galima kalbėti šiandien apie kokį skurdą kaime, kada kolūkietis už savo gaminius gauna gerą kainą, kai dabar jau nei kolūkiečiai, nei kolūkiai jokių valstybinių prievolių savo gaminiais neturi, bet jie superkami mokant aukštą kainą. Šiandien kolūkietis už parduotą kilogramą sviesto gali nusipirkti apie 200 degtukų dėžučių, o už vieną bekoną gali nusipirkti du dviračius. Čia tik pripuolamas palyginimas, bet jis ryškus. Galima drąsiai sakyti, kad Lietuvos darbininkas ir valstietis niekada taip sočiai nevalgė ir taip gerai negyveno, kaip dabar.

Žinoma, kalbant apie visuotiną pakilimą gerovėje ir kultūriniame gyvenime, niekas negali pasakyti, kad jau viskas idealu. Deja, galima atrasti ir girtuokliaujančių ir tinginiaujančių, apileidusių. Apie tas negeroves netylime, prieš jas kovojame ir norime, kad kiekvienas išnaudotų tas galimybes, kurias suteikia tarybinė santvarka ir kurios užtikrina kiekvienam žmogui konstitucijoje užrašytą teisę į darbą, į mokslą, į poilsį ir atveria kelią į užtikrintą pasiturintį gyvenimą.

Žinoma, tai tuščios pastangos įtikinėti ponus kardelius bei karvelius ir panašius. Tokių ponulių ambrijimas yra jų biznis, jie iš to gyvena. Juk ir ponai kerenskiai ir miliukovai metų metais skelbė visokį galą Tarybų Sąjungai, rašė apie skurdą ir badą, rėkė, kad tarybiniai žmonės nepajėgs jokio socializmo pastatyti. O kas beliko iš tų pranašavimų? Jie visi pasirodė melas ir apgaulė.

Gerai sako rytiečių patarlė — šunės loja, o karavanas eina toliau.

J. Paliukonis.

Vilnius, 1960. VI. 2.

TARYBŲ LIETUVOJE

APIE RUONIUS (SEALS)

Ruoniai — tai jūriniai gyvūnai. Jų yra daug rūšių nedidelių ir siekiančių iki 15-kos pėdų ilgio ir sveriančių po toną. Dideli ruoniai vadinami "ruoniais drambliais."

Ruoniai minta žuvimi. Jie draugiški ir greitai išmokinami. Pamatiniai ruoniai dalinami į dvi grupes. plaukuočių ir beplaukių. Iš plaukuočių kailių gamina moterims kailinius.

TEATRO PARAMA SAVIVEIKLININKAMS

PANEVĖŽYS. Dramos teatro aktoriai palaiko glaudžius ryšius su miesto ir aplinkinių rajonų dramos ratelių kolektyvais, liaudies kultūros universitetais. Lietuvos TSR nusipelnęs artistas V. Blėdis režisavo Rokiškio liaudies teatre J. Žemaitės pjesės "Petras Kurmelis" pastatymą. Dailininkas A, Stepanka paruošė eskizus dekoracijoms. Dabar aktorius R. Klasčius padeda rokiškiečiams statyti Arbuzovo pjesę "Tolimas kelias." Lietuvos nusipelnęs artistas J. Alekna vadovauja aklųjų mokymo - gamybos kombinato dramos ratelio saviveiklininkams statant Čechovo "Mešk." Aktorė O. Banionienė miesto pionierių namuose padeda organizuoti lėlių teatrą, režisuoja pastatymą vaikams "Kiškis drąsuolis." Metodinę paramą teatro aktoriai teikia "Nevėžio" siuvimo fabriko, mėsos kombinato, medicinos darbuotojų ir kitiems dramos rateliams.

UNGURIAI IŠ FRANCŪZIJOS

VILNIUS. Neįprastas krovinys gautas iš Prancūzijos. Lėktuvu iš Paryžiaus į Maskvą atgabenta didelė gyvų ungurių partija. Iš čia vertinga žuvis atgabenta į Lietuvą įveisti respublikos vandenyse.

Nemenčinės rajonui teko 120 tūkstančių ungurių. Visi jie įleisti į Arvydų žuvininkystės ūkio tvenkinius bei ežerus.

Televizijai inscenizuotą P. Cvirkos apsakymą "Sąžinė" režisavo S. Borisienė.

Iš anksto galvokime, kaip kuo sekmingiausiai pravesti šį rudenį Laisvės vajų gavimui naujų skaitytojų.

Rojus Mizara

Atsakau į klausimus

Manęs klausia:

—Savo įspūdžiuose jūs rašėte, kad gyvenote "Vilniaus" viešbuty — ar daug Vilniuje yra viešbučių ir kaip jie atrodo?

Tikrai negaliu pasakyti, kiek jų ten iš viso randasi. Geriausias Lietuvos sostinėje viešbutis — "Vilniaus" viešbutis, kuriame man teko gyventi. Dr. J. J. Kaškaučius, kol jis apsiformino ir gavo butą, taipgi gyveno minėtame viešbutyje.

"Vilniaus" viešbutyje buvo apsistojusios ir JAV lietuvių turistų grupės pereitais metais, taipgi ir Argentinos lietuvių delegacija.

"Vilniaus" viešbutis stovi Stalino prospekte prie V. Kapsuko gatvės. Žmonių judėjimas ten visuomet didelis, tirštas. Carizmo laikais šis viešbutis nešiojo Jurgio vardą. Čia sustodavo visokie aukštieji ponai. Man sakė, kad lenkų okupacijos metu šitame viešbutyje nakvodavo buržuazinės Lenkijos prezidentai, ministrai, na, ir "pats" Juzefas Pilsudskis, kai atvykdavo į Vilnių.

1919 metais šitame viešbutyje gyveno ir dirbo V. Kapsukas, Lietuvos revoliucinės darbininkų ir valstiečių valdžios pirmininkas. Čia buvo Lietuvos revoliucinės (Tarybų) valdžios vyriausioji būstinė. Taigi "Vilniaus" viešbutis turi įdomias, svarbias tradicijas!

Karo metu Vilnius, kaip žinia, buvo labai apgriautas: apie 60 miesto pastatų buvo sužaloti arba visai sunaikinti. Šis viešbutis taipgi labai sunkiai nukentėjo nuo fašistinių bombų.

Išvijus iš Vilniaus vokiškuosius okupantus, Lietuvos vyriausybė ėmėsi darbo sostinę atstatyti. 1946 metais buvo atstatytas ir "Vilniaus" viešbutis. Jis yra trijų aukštų, gan didelis.

Pirmajame aukšte yra vestibiulis; čia pat ir ofisas, kur svečiai nuomojasi kambarius. Nemaža vietos užima restoranas; yra ir kirpykla, taipgi ir rūbinė. (Reikia atsiminti, kad tiek Lietuvoje, tiek kitose tarybinėse respublikose, svečias, atėjęs į restoraną, nebus jin įleistas su skrybėle bei paltu; jis visa tai turi palikti rūbinėje.)

Viršutiniuose dvejuose aukštuose — kambariai. Kambarių yra visokių, didesnių ir mažesnių; vieni kambariai turi vonias ir dušą (shower), kiti neturi. Bet vonios ir dušai yra abejuose aukštuose bendri. Pagal kambario didumą ir įruošimą nustatytos ir kainos: už didesnį kambarį moki daugiau, už mažesnį, be vonios — mažiau. Kambariai švariai užlaikomi. Baldai senoviški, bet patogūs: kėdės, sofelės minkštos, žalsvos spalvos aksomu apmuštos. Didesniuose kambariuose yra radijas ir televizorius.

"Vilniaus" viešbutis turi ir filialą. Ten mažiau ištaigumo. Ir kambarių nuoma ten mažesnė.

Yra ir daugiau, — antrosios kategorijos, palyginus su "Vilniaus," viešbučių. Labai dažnai, tačiau, atvykę komandiruotėje parigūnai arba šiaip iš kitų miestų svečiai negali gauti viešbučiuose kambarių!

Judėjimas Vilniuje didelis, daug svieto atvyksta iš pačios Lietuvos, iš kitų respublikų, o pastaruoju metu ir iš užsienio, todėl ir viešbučiai darosi perankšti. Norint užsitikrinti Vilniaus viešbučiuose kambarį, asmuo turi iš anksto rezervuotis.

Dėl to Lietuvos sostinės vadovai ir sako: mums būtinai reikia statyti naują, didelį, modernišką viešbutį su restoranu, kad atvykę iš kitur žmonės galėtų laisvai sutilpti. Planai tokiam viešbučiui jau seniai nubrėžti. Deja, kadangi dar vis jaučiamas gyvenamųjų namų trūkumas, tai ir naujo viešbučio statymas vis buvo tebedelsiamas.

Esu seniau minėjęs, jog šiandien Vilniuje sukoncentruotos visos statybininkų jėgos gyvenamiesiems namams statyti.

Tik dėl to, kad Lietuvos miestuose žmonių judėjimas didelis, o viešbučių dar nėra per daug, tai ir JAV lietuvių turistų į Lietuvą įsileidimas dar vis yra ribotas.

Tačiau kiekvienas, kuris vyksta į Lietuvą per Intouristą, gali būti užtikrintas, kad jam Vilniaus, Kauno, Klaipėdos bei kurio kito miesto viešbutyje vieta yra paruošta.

—Ar Vilniaus restoranai geri?

Restoranai geri, bet ir jų dar nėra per daug. Greta restoranų yra kavinės, yra valgyklos, yra užkandinės.

Koks gi tarp šitų visų "valgytuvių" skirtumas?

Imkime "Vilniaus" viešbučio restoraną. Jis nėra didelis, bet ištaigingas. Tarp 8 ir 1 val. nakties groja orkestras. Maisto patiekalų pasirinkimas čia įvairus. Kasdien pasiėmęs meniu rasi užrašyta apie penkių-šešių rūšių sriubų; daug visokių užkandžių ("patrovų") — šaltų, karštų; žuvienos ir mėsos, taipgi įvairių pieniškų patiekalų. Užgėrimui yra arbatos, yra kavos; yra mineralinių vandenų — kaukaziškų, birštoniškio "Vytauto; yra alaus ir vyno, yra ir alkoholinių gėrimų. Bet degtinė čia racijonuota: vienas asmuo laike pietų tegali gauti ne daugiau kaip dvi čerkeles.

Stalai visi apdengti baltomis staltiesėmis. Švara pirmos rūšies. Įspūdis puikus. Padavėjais tarnauja tik vyrai — jauni, parinktiniai; kai kurie jų, teko išsikalbėti, tam tikromis valandomis lanko mokyklas.

"Vilniaus" viešbučio restoranas teatidaromas tik 1 val. dieną ir uždaromas 1 val. nakties. Kainos čia aukštokos, kur kas aukštesnės už kainas valgyklose.

Tokių restoranų Vilniuje yra keletas. Mano brolio sūnus Vytautas sakė, kad Naujoje Vilnioje (kuri šiuo metu jau yra Vilniaus miesto dalimi) yra geras restoranas; neprisirengiau jo pamatyti.

—Kas yra kavinės?

Kavinių yra keletas; ne visas jas man teko aplankyti. Kavinėse gaunama kava, arbata, lengvesni užkandžiai — šalti ir šilti, bet pasirinkimas čia ne toks, kokį gauni restoranuose. Kavinėse taipgi gali gauti vyno ir konjako; degtinės čia neparduoda.

Netoli viešbučio, kuriame gyvenau, yra kavinė "Rūta." Nedidelė ji, bet jauki ir švari. Neretai aš čia užeidavau užkąsti: man patikdavo patiekalas **"Mėsos šiupinys."** Jis tūlais atžvilgiais panašus į amerikinį **"Beef stew."** Visko ten yra: visokių mėsos nuotrupų skystime, kuriame jaučiamas kaž kokių žolelių ir pipirų skonis. Mėsos šiupinį pateikia karštą. Man jis patikdavo ir aš jo dažnai užsakydavau. Pamačiusios mane įeinant, padavėjos beveik ir atspėdavo, ką aš užsisakysiu.

Pastebėjau, kai kurie vilniečiai svečiai ne juokais valgydavo: išvalgydavo jie lėkštę mėsos šiupinio, tuomet dar užsisakydavo kokios mėsos porciją.

Kad kerta, tai kerta!

Lietuvos žmonės, man rodosi, daugiau valgo negu Amerikos.

Kavinė, sukėlusi skandalėlį

Tame pačiame Stalino prospekte, man esant Lietuvoje, atsidarė nauja, puiki kavinė, pavadinta "Neringa."

Esu tikras, jog kiekvienas Amerikos lietuvis, kada nuvyks į Vilnių, kur užeis ar neužeis, o į "Neringą" tikrai užeis!

"Neringa" skaitoma viena gražiausių kavinių visoje Tarybų Sąjungoje! Taip kalba tie, kurie yra daug keliavę, kurie, beje, mėgsta į kavines užeiti.

Dar tuomet, kai "Neringa" buvo taisoma, dailininkas Boleslovas Motuza man sakė:

—Matysite tai, ko nematę: mano geras bičiulis dailininkas "Neringos" sienose preskas kuria!..

Atidarymo vakarą svečiai į kavinę netilpo. Ir taip buvo per keletą savaičių.

Apie "Neringą visaip kalbėjo žmonės kur kas dar prieš jos atidarymą. Žurnalistai diskusavo savo rateliuose, dailininkai — savo, kitų profesijų piliečiai vėl savo. Buvo reiškiama visokių pastabų: teigiamų ir neigiamų. "Kritikai" girdėję, būk kavinė per daug lėšavusi; kiti — "ji dabar Lietuvai iš viso nereikalinga." O vienas kaunietis man sakė:

—Tegu vilniečiai kažin ką daro, jie mūsų "Tulpės" nepralenks!..

"Tulpė" — kavinė Kaune. Kadaise, buržuazijos valdymo metais, ten buvo Konrado kavinė; tarybiniais metais ji tapo gerokai praplėsta, padidinta ir pagražinta. Dabar ir vėl siekiamasi "Tulpę" didinti.

(Kauniečiai dideli savo miesto patriotai. Dėl to, kas tik naujesnio Vilniuje atsiranda, į tai jie žiūri it su kažkokiu pavydu. Bent man taip atrodė.)

Prisiklausęs visokių kalbų, kalbelių Maskvos "Izviestijų" korespondentas Vilniuje ima ir išpyškina vilniečiams kritiką už tai, kad jie tokią kavinę pasistatė!..

Galima suprasti, ką visa tai reiškė. "Izviestija" — po visą Tarybų Sąjungą plačiai skaitomas dienraštis; tai oficialus Tarybų Sąjungos organas.

Kritikas suradęs, jog "Neringa" — puiki kavinė, bet per daug brangiai kainavęs jos įsteigimas...

—Kas čia bus?!..—ne vienas vilnietis rūpinosi.

Bet nieko iš tikrųjų nebuvo, neskaitant to, kad, amerikietiškai kalbant, "Neringai" biznis padidėjo. Ne tik vilniečiai, o ir iš kitų tarybinių respublikų atvykę į Vilnių svečiai pirmiausiai skubi eiti į "Neringą," taip plačiai išreklamuotą!

Man atrodo, jog "Izviestijų" korespondento kritika buvo ne vietoje. Toks dalykas, kaip "Neringa," Lietuvos sostinei šiuo metu reikalingas.

Tai, kaip sakiau, pilnai moderniška kavinė, erdvi, dailiai įruošta. Sienose dailininkai įpiešė vaizdus, paimtus sulyg legendomis, padavimais ir pasakomis iš Neringos praeities.

Iš viso man teko būti "Neringoje" tik apie trejetą kartų: vieną vakarą smagiai laiką praleidau su rašytojais Kostu ir Halina Korsakais, Julium Butėnu ir profesorium Daukšu. Vieną vakarą (visai atsitiktinai) su rašytoju Juozu Baltušiu, artiste-aktore Monika Mironaite (Baltušiene) ir žurnalistu A. Vaivutsku.

Vos atidarius, "Neringoje" vakarais grodavo iš muzikos mokyklos studentų sudarytas orkestras. Bet greit jis buvo paleistas.

(Drįstu patarti vilniečiams: paimkite orkestrą iš "Vilniaus" restorano ir patalpinkite jį "Neringon." Čia jis, mano nuomone, kur kas būtų naudingesnis; čia ir vieta erdvesnė. "Vilniaus" restorane užtektų vieno pianisto, panašiai kaip daugelyje Niujorko tokio pat lygio restoranų.)

Yra Vilniuje ir "Literatų kavinė," bet joje man neteko būti.

Apie valgyklas

Valgyklų Vilniuje yra daug — didesnių ir mažesnių. Čia daugiausiai patys svečiai pasitarnauja — **self service,** — panašiai kaip Amerikoje. Čia viskas vyksta greitesniais tempais: nereikia ilgai laukti (kaip restoranuose), kol tau atneš užsakytą patiekalą. Tu pats pasiimi, sėdiesi prie stalo ir sau valgai! Ant stalo duonos didžiulės rietuvės, jei tik nori, kąsk, kiek tik drūtas!

Pusryčių aš eidavau valgyti dažniausiai į Dietinę valgyklą, esančią ties centrinio pašto pastatu. Čia dažnai rasdavau ir Dr. J. Kaškiaučių. Sėdi jis sau prie stalo, o ant jo—du didoki buteliai kefyro, dešros šmotas ir karšto gėrimo stiklinė — arbatos ar ko ten jis kito imdavo. Smagu buvo žiūrėti, kaip iš butelių į stiklines veržiasi baltas it sniegas, tyrutėlis raugintas pienas. Kaškaitis šį gėralą labai pamėgo. Patiko kefyras ir man. Aš po butelį, o jis po du paklodavome beveik kiekvieną rytą!

Yra valgykla, pavadinta "Dzūkija," yra "Vaivorykštė," yra "Vilnelė" — daug jų yra. Kas ten jas visas ir beatsirains!

Valgyklų bei užkandinių Vilniuje yra fabrikuose ir darbovietėse. Čia maisto kainos, palyginti su restoranų bei kavinių kainomis, žinoma, yra labai žemos.

O net ir Lietuvos restoranuose — Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Druskininkuose —skaitant amerikiniais pinigais, aš pavalgydavau pietus tik už pusę kainos, kiek reikėtų mokėti, sakysime, Niujorke.

Lima, Peru. — Laivyno ministras praneše, kad Jungtinės Valstijos duos Peru respublikai vieną laivą (destrojerį). Tai bus padaryta gruodžio 15 d.

WORCESTER, MASS.

PRANEŠIMAS

JAV Nepriklausomybės minėjimą liepos 4-tą dieną, Olympia Parke, bus šaunus piknikas. Jono Dirvelio orkestras gros šokiams, skanių valgių ir gėrimų bus ganėtinai.

Visus kviečiame atsilankyti ir jaukioje atmosferoje laiką praleisti.

Parko Komisija

Philadelphia, Pa.

LDS 14-to seimo delegatai įsitėmykite: Kuomet atvyksite į Philadelphija iš New Yorko pusės, važiuokite tiesiai Broad Streetu iki Broadwood Hotelio, tik trys blokai nuo City Hall. Važiuojant Broad St. iš toli matosi City Hall. Ši gatvė žymi ir ją visi žino.

Atvažiavę iš South pusės ir pasiekę Market St., važiuokite iki City Hall, ir ten rasite Broad St. Nuo Market St. tik trys blokai iki Broadwood Hotelio. Suvažiavimas įvyks šeštame aukšte. Keltuvas jus užveš.

—:—

Jau mažai rasi lietuvių, kurie neturi televizoriaus. Jie retkarčiais sugenda. Neturint patyrimo, turi šaukti jį pataisyti. Televizorių taisytojai garsinasi ekspertais, bet jeigu neturi pažįstamo, sąžiningo, tai paims iš tavęs, bet televizorius nebus pataisytas.

Ir štai mano patyrimas. Reikalui priėjus pašaukiau besigarsinantį ekspertą. Atvykęs, apžiūrėjęs pasakė, kad sutaisys, bet lėšuos $30. Už savaitės sugrąžino, sakydamas, kad viskas tvarkoje, ir kad duoda 90 dienų garantiją. Už poros dienų vėl nustojo veikęs, šaukiu atgal.

Antru kartų atvykęs pasiėmė ir už poros savaičių atvežęs pasakė, kad jisai už savo darbą nieko neima, bet už įdėtus dalykus turiu primokėti $21. Reiškia, jau sumokėjau $51.

Na, ir už poros dienų tas pat. Televizorius neveikia, šaukiu atgal ir pasakau, kad daugiau nemokėsiu, nes jis garantuoja 90 dienų, tai lai ir sutaiso. Išsivežė ir išlaikė pas save tris mėnesius! Televizorius neveikia.

Ir per tuos tris mėnesius nusipirkome kitą. Naujame esant trūkumų, pašaukėme parduotuvę, kurioje pirkome, kad prisiųstų taisytoją. Jam atvykus, parodėme senąjį, kurio negalėta pataisyti. Apžiūrėjęs pasakė, kad jis jį sutaisys, bet lėšuos $20!

Na, ir nusprendėme tyrinėti, padavėm taisymui, ir už kelių dienų atvežė, ir groja kaip naujas.

Šia pasarga darau, kad nereikia turėti reikalo su nežinomu taisytoju.

—:—

Pennsylvanijos valstijoje yra virš 11 milijonų gyventojų. Pittsburgh ir Philadelphija didžiausi valstijos didmiesčiai. Gyventojų skaičiumi Philadelphija pralenkia Pittsburghą.

Lietuvių tikro skaičiaus negalima sužinoti. Sakoma, kad pirmieji lietuviai apsigyveno Philadelphijoje 1860 metais, bet lietuvių veikimas prasidėjo, kaip žinoma, tik 1890 metais, kai susiorganizavo pirmoji Šv. Antano draugija.

Daviniai rodo pagal 1940 metų gyventojų sąrašą, kad Philadelphijoje buvo 8,800 lietuvių. Tačiau šis skaičius negali būti teisingas, nes lietuvių šiame mieste buvo daug daugiau. Surašinėjant gyventojus, ne visi pasisako esą lietuviais. Randasi kelios lietuvių parapijos, keli lietuvių klubai ir šiaip įvairių didesnių ir mažesnių organizacijų. Kazimiero parapija esanti seniausia, suorganizuota 1893 metais.

Čia yra geras skaičius dipukų. Jau kelios organizacijos likviduotos. Klubai gyvuoja tik tie, kurie turi užeigas. Yra "radijušas," kuris šeštadieniais plokštelėmis pagroja lietuvių melodijas.

Progresyvių lietuvių spėkos čia savo laiku buvo tvirtos. Philadelphijoje ėjo "Kova," Philadelphijoje buvo lietuvių judėjimo centras. Šią koloniją aplankė kiekvienas progresyvaus lietuvių judėjimo kalbėtojas. Čia gyvavo Lyros Choras, čia buvo geras skaičius prasilavinusių draugų bei draugių.

Bet senoji karta retinasi, veiklesnių draugų bei draugių stoka. Kolonija plati, dirvos veikimui dar yra, bet nėra kam tą ratą sukti, likę keli draugai bei draugės nėra tokie vikrūs, kokie buvo pirmiau. Organizacijos narių skaičiumi puola.

Pilietis.

Lowell, Mass.

Busas į "Laisvės" pikniką

Busas į "Laisvės" pikniką liepos 3 d. išeis 11.30 v. ryto nuo White Eagle Club, 490 Central St. Kurie norite važiuoti, vietas užsisakykite iš anksto, nelaukite paskutinės dienos. Pernai busas buvo perpildytas, tai kai kurie turėjo stovėti, tad šiemet visi prašomi užsiregistruoti laiku. Šis busas organizuojamas bendrai su Nashua. Visi pribūkite laiku, kad nereikėtų laukti.

Tai iki pasimatymo.

Pikniko Komisija

Išleisime į Lietuvą

Iš mūsų kolonijos su ekskursija vyks mūsų gerai žinoma draugė U. Daugirdienė. Veliname jai atlankyti savo tėvynę ir laimingai sugrįžti.

J. Blažonis

Smarkūs plėšikai!

Charleston, W. Va.—Čia įvyko vagystė - apiplėšimas, kokio šitoje valstijoje dar nėra buvę. Plėšikai įsilaužė į seifą, kur buvo laikomi valdžios pinigai, ir pavogė jų daugiau kaip $300,000!

Pinigai buvo surinkti daugiausia už automobiliams gautus leidimus.

Plėšikai dar nesugauti.

Taipei, Formoza. — Vietos golfininkų klubas, norėdamas pagerbti Eisenhowerį, praėjusį sekmadienį paskelbė "Ikio diena."

Iš laiškų redakcijai

Rašo J. Gasiūnui iš Buenos Aires, Argentinos

Malonus drauge Jonai:

Skaitydamas "Laisvę" ir "Vilnį" randu daug gerų žinių, bet sykiu randu ir nemalonumų.

Nemaloni žinia, kad R. Mizara susirgo ir kad sunkiai serga L. Pruseika. Linkiu abiem greitai susveikti.

Pas mus Argentinoje veikimas šiek tiek juda. Šiomis dienomis perstatėme R. M. veikalą "Nesusipratimas". Iš pradžių buvo abejonių, ar pavyks. Bet perstatymas publikai patiko ir net daugelis išsireiškė, kad jį reikėtų pakartoti.

Smagu priminti, kad ir mūsų jaunimas imasi darbo. Dalyvauja parengimuose. Rugpiūčio mėn. mūsų choras vyks į Berisso parengimą. Manau, jis ten galės pakelti ūpą. Liepos 21 d. ruošiamės turėti didelį koncertą. Manome, jis bus skaitlingas publika.

Mes išsiuntėme Europon savo prezidentą Frondisį. Dabar jis važinėja po kapitalistų šalis, bet bijo ir pažiūrėti į Tarybų Sąjungą, nes ji jam svetima, tai bijo į tą pusę ir kriptelėti.

Argentinos stambioji spauda ir radijas plūsta Kubos liaudį, bet Argentinos liaudis kitaip žiūri, ji pritaria Kubos liaudies kovoms.

Pas mus kasdien šiurkštėja politinė padėtis, sunkėja ekonominis žmonių gyvenimas. Turime nemažai politinių kalinių kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. Mat pataikauja šiaurės Amerikos kapitalistams, kad gautų daugiau dolerių. Bet darbo žmonės netyli. Jie išstoja su protestais gatvėse, kovoja prieš aukštas reikmenų kainas.

Dabar laukiame liepos 21 d. Koncertui paėmėme didžiulę salę Avellanedoje. Tikimės gerų pasekmių.

Geriausių linkėjimų visiems veikėjams.

Argentinietis

Dideli kalnai po 3,500 pėdų ledais

Tarybų Sąjungos mokslininkai, kurie tyrinėja Antarktiką, jau didelius plotus ištyrinėjo, kur pirmiau dar nebuvo žmogaus koja. Nuo Indijos didjūrio vykdami link Žemės ašigalio jie atliko 1,300 mylių kelionę.

Jie daro išvadą, kad kalnai, kurie prasideda prie didjūrio, eina aukštyn ir tęsiasi iki ašygalio. Manoma, kad kalnai yra apie 10,000 pėdų aukščio, o virš jų guli 3,500 pėdų storio ledo klodas.

BAPTISTŲ SUVAŽIAVIMAS

Rio de Janeiro. — Šiomis dienomis į Braziliją pradėjo atvykti iš viso pasaulio baptistų atstovai į tarptautinį jų suvažiavimą, kuris prasideda šiomis dienomis.

Beje, šiame baptistų suvažiavime tikimasi turėti ir svečių iš Tarybų Sąjungos: iš ten žada atvykti keletas tarybinių baptistų delegatų.

Suvažiavime tarybiniai baptistai, be abejojimo, atkreips į save vyriausią dėmesį.

Kalbink užsirašyti Laisvę tuos, kurie jos dar neskaito.

JUOZAS ŽIUGŽDA

Prieš 20 metų birželio dienos Lietuvoje: kaip buvo nuversta Smetonos diktatūra

1940 m. birželio mėn. vidurio įvykiai sudaro reikšmingą lietuvių tautos istorijos etapą, atvedusį Lietuvos darbo žmones į galutinį išsivadavimą iš socialinės ir nacionalinės priespaudos, į socializmo pergalę, į Lietuvos liaudies suverenumo užtikrinimą broliškoje Tarybų Sąjungos tautų šeimoje. Tie įvykiai dėsningai išsivystė iš viso Lietuvos vidaus gyvenimo, iš visų jos socialinių-ekonominių santykių eigos per paskutinius dešimtmečius.

Tuo laikotarpiu klasių kova Lietuvoje tiek mieste, tiek ir kaime darėsi vis aštresnė; darbininkai ir darbo valstiečiai, Lietuvos Komunistų partijos vadovaujami, ryžtingai kovojo prieš žiaurų išnaudojimą, prieš fašistinį engimą, prieš fašistinę diktatūrą iš viso; vystėsi platus antifašistinis vieningo liaudies fronto judėjimas. Visuomeninių santykių Lietuvoje įtampa pasiekė ypač aukštą laipsnį 1939—1940 metais, vystantis revoliucinei situacijai.

Buržuazija, nuolat stiprindama kruviną fašistinės diktatūros režimą prieš darbo žmones visose ekonominio, politinio ir kultūrinio gyvenimo srityse, visu fašistinės diktatūros aparatu žiauriai slopindama kiekvieną darbo žmonių pasipriešinimo v e i k s m ą, pasiekė aukščiausią išdavystės laipsnį ir užsienio politikoje, žingsnis po žingsnio stumdama Lietuvą į hitlerinės Vokietijos rankas. Jau anksčiau vykdytą Lietuvos ūkinio gyvenimo surišimą su Vokietijos interesais fašistinė valdžia vystė toliau ir 1940 m. balandžio 17 d. sutartimi visą Lietuvos ekonomiką visiškai pajungė platų grobuonišką karą vykdančiai hitlerinei Vokietijai.

Pajungimas Lietuvos ekonomikos vien kariaujančios Vokietijos interesams dar labiau žlugdė Lietuvos pramonę. Miestuose nuolat didėjo bedarbių skaičius. Darbdaviai mėtė į gatvę šimtus darbininkų, dažniausiai be jokių kompensacijų, be pašalpų. Pavyzdin, "Maisto" fabrikantai, skubiai pabaigus paukščių paruošos sezoną, atleido iš darbo daugiau kaip 200 darbininkų. Stiklo fabrikas "Aleksotas" atleido 150 darbininkų. Rangovai ėmė atleidinėti savo tarnautojus — buvo atleidžiama apie 500 žmonių. Ir iš įvairių kitų įmonių darbininkai ir tarnautojai nuolat buvo atleidinėjami — ir Kaune, ir kituose miestuose. Realus darbo užmokestis nuolat mažėjo.

Tuo tarpu žemės ūkio gaminiai už pigią kainą buvo superkami buržuazinių spekuliantų ir gabenami į Vokietiją. O miško medžiaga ir kiti valstiečių ūkiui būtini reikmenys brango. Dėl to mažažemių ir netgi vidutinių valstiečių padėtis nuolat taip pat sunkėjo. Gerai laikėsi ir lobo tik dvarininkai, buožės ir spekuliantai, kurie naudojosi valdžios teikiamomis privilegijomis ir valstybės iždo primokėjimais, vertėsi spekuliacija ir Lietuvos produktų pristatymu hitlerinei Vokietijai.

Lietuvos darbo žmonės, nuolat stumiami vis į didesnį išnaudojimą ir skurdą, griežtai kovojo prieš buožes ir dvarininkus, prieš buržuaziją ir fašizmą. Darbininkų ir valstiečių kova turėjo ne tik ekonominį, bet ir aiškiai išreikštą politinį pobūdį.

1939 metų spalio 10 d. pasirašyta tarp Lietuvos ir Tarybų Sąjungos savitarpio pagalbos sutartis sudarė Lietuvos darbo žmonėms naujas prielaidas sėkmingai kovoti prieš buržuazinį-fašistinį režimą.

Juozas ŽIUGŽDA
Lietuvos TSR Mokslų akademijos akademikas

Darbininkų klasės ir darbo valstiečių kova prieš išnaudotojus, prieš fašistinius engėjus, kaip seniau, taip ir 1940 metais reiškėsi revoliuciniu judėjimu. Tų metų darbininkų revoliucinio judėjimo ryškų vaizdą sudaro 1940 m. vasario 8—13 dienomis Kaune vykęs darbininkų ir bedarbių susirėmimas su policija ir išnaudotojais. Bedarbių kova, komunistų vadovaujama, buvo gerai organizuota. buvo sudaryti viešas ir slaptas streiko komitetai.

Kaune paskelbė protesto ir solidarumo streiką apie 3,000 kitų įmonių darbininkų, palaikydami visus bedarbių politinius ir ekonominius reikalavimus, o taip pat reikalaudami paleisti areštuotus bedarbius ir nubausti žiauriai pasielgusius policininkus.

Sekdami kauniečių pavyzdžiu, streikavo darbininkai Panevėžyje, Rokiškyje ir kitur.

Į kovą prieš fašistinį smurtą 1940 metais vis labiau ir labiau įsitraukė ir valstiečiai — Raseinių, Alytaus ir kitose apskrityse. Plačiau išsivystė streikai valstiečių, prievarta varomų miškų kirsti ir vežti; tokie streikai vyko Kauno apskrityje, Biržų ir kitose apskrityse. Kovoje prieš fašizmą brendo ir grūdinosi darbininkų ir valstiečių sąjunga, šis būtinas darbo žmonių kovos laimėjimo veiksnys.

Lietuvos Komunistų partija nenutrūkstamai vadovaudama darbo žmonių kovai, keldama aikštėn išnaudotojų savivalę, darbo žmonių skurdą ir vargą, visada aiškino darbo žmonėms politinę Lietuvos padėtį, nurodė, kad, kovojant už kasdieninius darbo žmonių reikalavimus, "reikia pirmoj eilėj kovoti už fašistinės valdžios nuvertimą ir demokratinės liaudies valdžios įkūrimą". Darbininkų ir darbo valstiečių revoliucinis judėjimas, nukreiptas prieš fašistinės valdžios ir iš viso reakcinės buržuazijos išdavikišką, Lietuvai pražūtingą vidaus ir užsienio politiką, padėjo ir platiesiems inteligentijos bei smulkiosios buržuazijos sluoksniams suprasti politinės padėties esmę. Inteligentijos masės, smulkioji, radikaliai nusiteikusi buržuazija ėmė plačiau telktis į antifašistinį judėjimą, ėmė jautriau klausytis Lietuvos Komunistų partijos balso. Reakcinės buržuazijos bazė darėsi vis siauresnė ir siauresnė.

Tokiomis aplinkybėmis fašistinė valdžia ir pirmoje eilėje Smetona planavo ir ieškojo priemonių savo asmeniniam kailiui gelbėti. Kaip liudija savo parodymuose buvęs saugumo departamento direktorius Povilaitis, Smetona siūlė hitlerinei Vokietijai 1940 metų pradžioje paimti Lietuvą į Vokietijos protektoriatą arba į politinę globą. Vokietijos valdžios agentų Smetonai buvo atsakyta teigiamai, būtent, kad protektorato klausimas "galės išsispręsti dar šiais metais, vėliausiai iki rugsėjo mėn. 1 d." Iš kitų duomenų, jų tarpe iš Gebelso paskaitytos per radiją Hitlerio kalbos 1941 m. birželio 22 d. rytą, matyti, kad Smetonos valdžia vedė derybas su Hitlerio valdžia ir apie tiesioginį hitlerinės kariuomenės įvedimą į Lietuvą.

Tardamasi su hitlerininkais dėl Lietuvos pardavimo Vokietijai, fašistinė valdžia visą laiką vykdė provokacinius veiksmus, turėjusius tikslą sugriauti savitarpio pagalbos sutartį su Tarybų Sąjunga: stengėsi organizuoti šnipinėjimą Raudonosios Armijos daliniuose, buvusiuose Lietuvos teritorijoje, sudarė karinius susitarimus su fašistinėmis Pabaltijo valstybėmis prieš Tarybų Sąjungą, varė šmeižikišką kampaniją prieš Tarybų šalį ir kt.

Tokie provokaciniai veiksmai ne tik buvo priešingi savitarpio pagalbos sutarčiai su Tarybų Sąjunga, bet ir rengė dirvą užpulti Raudonosios Armijos dalinius ir paskatinti hitlerininkus įsiveržti į Lietuvą.

Tarybų Sąjungos vyriausybė negalėjo abejingai žiūrėti į tokius prieš savitarpio pagalbos sutartį nukreiptus veiksmus. Dėl to Tarybinė vyriausybė 1940 m. birželio 14 d. įteikė Lietuvos vyriausybei pareiškimą. Jame buvo reikalaujama sudaryti tokią vyriausybę, kuri nuoširdžiai vykdytų savitarpio pagalbos sutartį su Tarybų Sąjunga, o taip pat leisti įvesti į Lietuvą papildomus Raudonosios Armijos dalinius šios sutarties vykdymui užtikrinti.

Nuosekli Tarybų Sąjungos vyriausybės politika, nukreipta į taikos išsaugojimą ir į savitarpio pagalbos sutarties su Lietuvo sąžiningą vykdymą, naujų Tarybinės Armijos dalinių atėjimas sukėlė paniką reakcinės Lietuvos buržuazijos eilėse. Raudonosios Armijos dalinių įžengimas izoliavo Lietuvos buržuaziją nuo hitlerininkų ir kitų imperialistų pagalbos.

Lietuvos darbo žmonės birželio 15 ir 16 dienomis išėjo į gatves, į aikštes, išėjo su viešais savo reikalavimais — baigti su fašizmo siautėjimu, su Lietuvos pardavinėjimu hitlerininkams!

Kaip gi elgėsi tuo metu fašistinė valdžia? Kaip ji sprendė Lietuvos valstybės reikalus šiuo sudėtingu laiko tarpu? Apie tai, kas darėsi Lietuvos fašistinės valdžios viršūnėje tuo metu, kai Kauno darbo žmonės masiškai išėjo į gatvę ir džiaugsmingai su gėlėmis sutiko naujus Raudonosios Armijos dalinius, gana vaizdingai pasakoja Smetonos giminaitis, buvęs tuo metu prezidentūroje, generolas Raštikis: "Bėgti, tuoj bėgti!" sušuko respublikos prezidentas. Jis pašoko iš kėdės, susijaudinęs, bet energingas ir gyvas. Iš karto d i n g o jame visas suglebimas, sustingimas ir nuovargis. Naujos energijos banga staiga atgaivino jį. Jis įsakė savo adjutantui tuoj telefonu paskambinti prezidentienei, kad tuoj važiuotų iš savo dvaro į vakarus. Atbėgusiam savo sūnui Juliui Smetonai liepė krauti reikalingiausius ir brangiausius daiktus. Pats respublikos prezidentas nedavė kitiems jokio patarimo ar nurodymo. Jo sūnus Julius, tarnas, tarnaitės ir adjutantai dabar trukdė jį įvairiausiais klausimais apie kelionę ir apie imamus ar paliekamus daiktus. Prezidentūroje prasidėjo sumišimas. Atsirado Lietuvos banko valdytojas Paknys su lagaminėliu: ten buvo svetimoji valiuta išvykstančiam respublikos prezidentui ir kitiems ministeriams.

"Prezidentūroje buvo didžiausias judėjimas. Vieni daiktai buvo dar pakuojami, kiti jau supakuoti buvo nešami į automobilius. Apie valstybinius reikalus jau nieko nekalbėjo".

Taip, valstybės reikalai fašistiniams vadeivoms nerūpėjo. Rūpėjo tik brangūs daiktai ir... valiuta. "Šit pagaliau, — rašo pats Smetona, atsimindamas tą momentą, — ateina Lietuvos Banko valdytojas p. Paknys, vidutinio didumo lagaminą nešinas, išbalęs, pageltęs. Lagaminas pridėtas sv. sterlingų, švedinių kronų ir dolerių. Gavau doleriais ir tik kelintą dalį to, kas pirma mano buvo sutarta su pirmininku. Bet ir ją gavęs džiaugiausi".

Kitas šaltinis — buvusio Ministrų kabineto reikalų valdytojo Mašalaičio atsiminimai dar papildo tai, ko Smetona pats neparašė. "Po paskutinio Ministerių kabineto posėdžio į posėdžių salę įėjo prezidento sūnus Julius Smetona ir paprašė mane užeiti į prezidento darbo kabinetą. Sustojęs ties manim po ilgokos pauzos, prezidentas tarė. — "Matai, aš nutariau pasišalinti iš Lietuvos. Šitą nutarimą turiu tuojau vykdyti, nes po valandos kitos jau gali būti per vėlu, bet aš neturiu nei paso, nei pinigų". Aš pažadėjau jam abu reikalus tuojau sutvarkyti. Prezidentas paprašė manęs paimti iš Lietuvos Banko 10,000 JAV dolerių. Apie 16—17 val. aš įteikiau Prezidentui 10 tūkstančių dolerių ir užsienio pasą su vokiečių viza". Taip apsirūpinęs iš dviejų rankų tvirta valiuta, Smetona su savo ministrais ir kitais reakcijos šulais bėgo iš Lietuvos, bėgo, bijodamas lietuvių tautos rūstybės, bėgo pas savo globėją ir protektorių Hitlerį.

Iš Kauno jis išbėgo birželio 15 d. apie 17 val.

Kauno, Vilniaus ir kitų Lietuvos vietų darbininkų ir plačiųjų liaudies masių revoliucinio judėjimo kilimas nesustojo nei birželio 15, nei 16 d. Fašistinė valdžia, visas jos aparatas faktiškai jau buvo visiškai paraližuotas. Nei Merkys, nei Bizauskas, nei kiti likę aukštieji fašistiniai pareigūnai nepajėgė net mėginti tvarkyti valdžios aparato.

Komunistų partijos vadovaujamų liaudies masių valia reiškėsi tokiu galingumu, jog ir Merkys, ir kai kurie kiti fašistinio valdžios aparato sraigteliai buvo priversti įvykdyti atskirus liaudies reikalavimus. Būtent tokiu būdu birželio 16 d. Jurbarko apylinkių gyventojai drauge su pasienio policija suėmė mėginusius pabėgti į Vokietiją Skučą ir Povilaitį, kurie buvo atgabenti į Kauną ir pasodinti į karo kalėjimą.

Be abejojimo ir birželio 16 d. fašistinės valdžios pareigūnai ir apskritai reakcinės buržuazijos atstovai galvojo ir savaip ieškojo būdų atgauti savo galiai, o kai kurie policijos valdininkai netgi mėgino Kaune, Panevėžyje ir kitose vietose sutrukdyti revoliucinius darbo žmonių išstojimus; tačiau tomis dienomis reakcionierių jėgos palyginti su liaudies masių revoliuciniais išstojimais, buvo labai menkos ir neturėjo jokios perspektyvos.

Lietuvos Komunistų partijos Centro Komitetas birželio 15 d. paskelbė atsišaukimą, kuriuo įvertino paskutinius įvykius, reiškusius galą imperialistinių agentų antitarybinėms provokacijoms ir Lietuvos nepriklausomybės gynimo užtikrinimą. LKP CK iškėlė pagrindinius reikalavimus, kurių turės laikytis naujoji vyriausybė — vykdyti sutartį su Tarybų Sąjunga ir ginti liaudies reikalus, liaudžiai grąžinti demokratines teises, tuojau paleisti iš kalėjimų ir koncentracijos stovyklų visus politinius kalinius, legalizuoti Komunistų partiją, vienintelę partiją, kuri nuosekliai gina liaudies reikalus, legalizuoti darbininkų profsąjungas ir kt.

Birželio 17 d. buvo sudaryta nauja vyriausybė su J. Paleckiu priešakyje, žinoma Liaudies vyriausybės vardu.

Broliška Tarybų Sąjungos pagalba lietuvių tautai, izoliavusi Lietuvos reakcinę buržuaziją nuo Vakarų imperialistų paramos, įgalino Lietuvos Komunistų partiją ir Lietuvos darbo žmones įvykdyti revoliucinį perversmą bendru galingu revoliuciniu išstojimu, be ginkluoto sukilimo. Antifašistinio revoliucinio liaudies masių išstojimo priešakyje ėjo darbininkų klasė, Lietuvos Komunistų partijos vadovaujama; revoliucinėse gretose su darbininkų klase žengė plačiosios darbo valstiečių masės. Didžiausia dalis kareivių ir pažangieji karininkai perėjo į liaudies pusę.

Pagrindiniai Liaudies vyriausybės uždaviniai buvo iš pagrindų pakeisti valdžios aparatą liaudies interesų gynimo linkme, sudaryti reikalingas politines sąlygas, kad Lietuvos liaudis galėtų pertvarkyti krašto politinį gyvenimą aukščiausios, nuoseklios demokratijos pagrindais, iš esmės pertvarkyti ekonominius ir socialinius santykius krašte, likviduojant darbo žmonių išnaudojimą ir nedarbą, užtikrinti Lietuvai tikrą nacionalinį valstybingumą ir suverenumą, užtikrinti nuoširdų Lietuvos ir Tarybų Sąjungos savitarpio pagalbos sutarties vykdymą ir dar glaudesnių santykių sudarymą su broliškomis Tarybų Sąjungos tautomis.

Šiuos uždavinius vykdydama, Liaudies vyriausybė turėjo išmėgintą Lietuvos Komunistų partijos vadovaujamą ir nuoširdžią Lietuvos darbo žmonių paramą.

ĮVAIRUMAI

Balionai ir karas

Prieš šimtus metų žmonės, žiūrėdami į paukščius, galvojo apie tai, kaip pakilti į erdvę. Daug buvo planų ir braižinių. Italų mokslininkas Leonardo da Vinči, gyvenęs 1452-1519 metais, pirmasis pagamino braižinius prietaisui pakilimui į erdvę.

Po daugelio bandymų, prieš 177 metus, būtent 1783 metais, du francūzai broliai Montgolfierai pakilo į orą pagalba baliono.

1812 metais Rusijoje buvo bandymai pasigaminti lėktuvą atrėmimui Napoleono užpuolimo.

1849 metais austrai iš balionų bombardavo Venecijos miestą, Italijoje, o 1855 metais rusai pavartojo balionus prieš turkų armiją. Paskui, iki lėktuvai atsirado, balionus vartojo žvalgavimui.

Jungtinių Valstijų Laisvės šventovė

Prezidentas Eisenhoweris pasiūlė Kongresui, kad, netoli Arlingtono Tautinių kapinių įrengtų Laisvės šventovę (Freedom shrine). Modelį paruošė architektas Eric Gugler. Jos įrengimui reikalinga $24,000,000. Tai jau netaip didelė suma lyginant su karo išlaidomis. Du dideli B-58" bombiniai lėktuvai daug daugiau atsieina.

Bet nei Kongrese, nei pas daugelį valdininkų pasiūlymas neturi pritarimo. *Arlingtono* Tautinių kapinių viršininkai net pavadino tą modelį "monopolistine baidykle."

Nežinia, kas čia kaltas. Idėja gera, bet modelis nekoks. Jis tokio turinio: pastatyti futbolių lauko dydžio plote aukštas marmurines sienas. Jomis apvestas plotas būtų be stogo. Iš tiesų toks modelis neturi jokio skonio.

Brewster, N. Y. — Čionai mirė žymus psichiatras Dr. Henry W. Miller, sulaukęs 86 metų amžiaus.

Planuoja kanalą skersai Meksiką

Jungtinės Valstijos turi 55-ių mylių ilgio Panamos kanalą, kuris jungia Atlanto vandenyną su Ramiuoju.

Dar 1871 metais inžinieriai R. W. Shufeldt ir F. Leal studijavo, ar galima prakasti kanalą išilgai upes ir ežerus Meksikos sausumos sąsiauryje iš Ramioj vandenyno į Meksikos užlają, dalį Atlanto vandenyno.

Bet tų laikų technika dar trukdė pravesti gyveniman planą. Dabar Meksikos inžinierius Jose N. Noriega paruošė planą prakasti tokį kanalą nuo Superior užlajos iki Coatzacoalcos miestelio prie Meksikos užlajos.

Kanalas būtų 133 mylių ilgio. Noriega ir kiti inžinieriai sutinka, kad prie šių lakų technikos planas galimas įvykinti gyveniman. Tas kanalas apie 2,000 mylių sutrumpintų kelionę iš vieno didjūrio į kitą lyginant su kelione per Panamos kanalą.

Dabar tik klausimas: kas kanalo reikalus finansuos, ir ar Panamos kanalo savininkai nedarys kliūčių, nes naujas kanalas kenktų Panamos kanalo bizniui.

JUGOSLAVIJA VĖL GAUS IŠ JAV $41,000,000

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos suteikė Tito Jugoslavijai už $18,000,000 įvairių reikmenų ir $23,000,000 piniginę paskolą.

Tito skelbiasi, kad jo politinė santvarka yra "geresnis komnizmas" negu kitose socialistinėse šalyse, bet JAV jį gausiai remia.

JAV YRA 179,500,000 GYVENTOJŲ

Washingtonas. — Vėliausias gyventojų surašymas rodo, kad Jungtinės Valstijos jau turi 179,500,000 gyventojų. Daugiausia turi New Yorko valstija, būtent 16,596,507, sekama California — 15,537,413 ir trečiji — Pennsylvania—11,21 708.

Binghamton, N. Y.

Baisi gamtos koronė

Penktadienis, birželio 17 diena, pasiliks atmintyje ant visados. Apie 4 valandą popiet, kada darbininkai po sunkaus darbo jau rengėsi grįžti į namus, kaip žaibas potvynis iš trūkusio debesio užliejo dalį Binghamtono ir plačią jo apylinkę, padarydamas $5,000,000 (pagal vėliausią apskaičiavimą) nuostolių. Visa graži apylinkė pavirto didžiausia jūra.

Nuo kalnų smarkiai puldamas vanduo sudarė dideles bangas (kaip kad plačioje jūroje), kurios smarkiai p'ito, vis paliesdamos daugiau namų ir didesnį plotą žemės. O kas buvo ant jų kelio, nešėsi su savim: apardė stubas, pripildė (kaip kurias iki 10 ir daugiau pėdų) vandeniu, ūkininkams prigirdė gyvulius ir paukščius ir daugybę visokių nuostolių pridarė. Taipgi smarkiai palietė ir čia esančias išdirbystes. Gyvenamų namų paliesta iki 500, jų tarpe yra virš 300 namų, kurie smarkiai apardyti. 60 šeimynų paliko benamiais.

Broome County Red Cross atsišaukia į publiką sukelti $60,000 nuo šios nelaimės nukentėjusiems žmonėms gelbėti. Visokeriopa pagalba yra reikalinga: maistas, drabužiai, gydytojo patarnavimas, vaistai, namų pataisymui reikmenys, rakandai ir daug, daug kitokių dalykėlių.

Šioje potvynio nelaimėje nukentėjo daug lietuvių — vieni mažiau, kiti daugiau. Skaudžiai buvo paliesti: V. Kazėnai, J. Kaminskai, L. Mainionienė, K. Staniulis, Al. Kaminskai, Al. Marčiuškai, K. Stankevičienė, Katiliai, P. Juozapaičiai, F. Žiboriai, Skrabutė, Barvainiai, A. Knizikiaučius, B. Kulišienė, Balčiai, J. Sadoniai, Viktorija Zmitraitė-Miller, P. Žemaičiai, Valiuliai, Juodaičiai, M. Kokalienė, Pleščiai, E. Kokalienė, P. Mainioniai (gal buvo ir daugiau lietuvių, kurių nesuspėjau sužinoti, tai labai atsiprašau). Dalis čia suminėtųjų yra LDS 6 kuopos nariai ir mūsų brangaus laikraščio "Laisvės" skaitytojai.

Draugai, aš labai, labai apgailestauju jūsų visų, kad jums tenka pergyventi tokią skaudžią gamtinę nelaimę, kuri jums ir visiems lietuviams pasiliks niekuomet neužmirštama.

Mūsų ligonės

Drg. M. Kazlauskienė buvo susirgus; prisilaikydama gydytojo patarimo, turėjo apleisti ir porą susirinkimų: LLD Moterų klubo ir LLD 20 kuopos. Ji sveika būdama daug darbuojasi mūsų judėjime. Ji yra Moterų klubo literatūros platintoja, užrašinėja ir atnaujina laikraščių "Laisvės" ir "Vilnies" prenumeratas, taipgi apsiima ir dirba komisijose pagal išgalę.

Drg. P. Jasilionienė po didelio šalčio jaučiasi geriau ir rūpestingai rengiasi vykti į LDS 14 seimą, kuris įvyks pradžioje liepos mėnesio. Ji yra LDS 6 kuopos iždininkė.

Smagu girdėti, kad draugės atgauna sveikatą. Taip ir reikia, nes jūs, draugės, esate labai reikalingos mūsų veikime.

Onytė S. Wellus

LDS GALI JUS APRŪPINTI GERA APDRAUDA IR PAŠALPA

Jūs gerai žinote, kad dabartiniu laiku ne tik naudinga, bet ir labai reikalinga turėti gerą apdraudą ir pašalpą.

Gal būt jūs, kaip ir daugelis kitų žmonių, turite šiokią tokią apdraudą. Bet gerai žinoma, kad didelė didžiuma žmonių yra permažai apsidraudę.

Jeigu jūs vienas iš tų, rimtai pasvarstykite apie įsirašymą į Lietuvių Darbininkų Susivienijimą.

LDS išduoda narystės paliudijimus ant sekamų paprastos apdraudos (whole life) sumų: $150, $300, $500, $1,000 ir $2,000. (Ant $2,000 sumos priimami asmenys tik iki 50 metų amžiaus.)

Kiek Reikia Mokėti Už Paprastą Apdraudą

Mokestis eina pagal amžių ir apdraudos sumą.

20 metų amžiaus reikia mokėti tik 76 centus į mėnesį už $500 apdraudos; $1.29 už $1,000; $2.36 už $2,000.

40 metų amžiaus reikia mokėti tik $1.28 į mėnesį už $500; $2.34 už $1,000; $4.46 už $2,000.

60 metų amžiaus reikia mokėti tik $1.83 į mėnesį už $300; $2.90 už $500; $5.58 už $1.000.

Nemokant Duoklių Galima Turėti Apdraudą

Paprastą apdraudą galima pakeisti į išmokėtą (paid-up) apdraudą už 10 ar 20 metų.

Pavyzdys: Įsirašo į LDS 40 metų amžiaus narys ant paprastos apdraudos $1,000 sumoje. Už 20 metų jis nusprendžia daugiau nebemokėti duoklių už tą apdraudą. Ir jis tuomet gali turėti išmokėtą (paid-up) apdraudą $585 sumoje. Jis daugiau nebemoka jokių duoklių už tą apdraudą.

Bet jeigu tas narys įsirašo ant $2,000 apdraudos, tai už 20 metų laiko jis gali gauti išmokėtą (paid-up) viso amžiaus apdraudą $1,170 sumoje.

Yra žmonių, kurie nenori visą amžių mokėti už apdraudą. Nori išmokėti apdraudą per 20 metų.

Jie tokią apdraudą gali gauti įsirašydami į LDS. Jūs galite įsirašyti ant $2,000 sumos (jeigu dar neturite virš 50 metų amžiaus). Per 20 metų jūs būsite apsidraudę $2,000 sumoje. Gal per tą laiką jums ir bus reikalingiausia tokioje sumoje apdrauda. Bet už 20 metų—jūs galite nebemokėti jokių duoklių, ir turėsite apdraudą virš $1,000 sumoje. Čia jums išeis geriau, negu kad jūs įsirašytumėte iš pat pradžios ant taip vadinamos per 20 metų išmokamos (20 year payment life) apdraudos $1,000 sumoje.

Jauniems Naudinga 20 Metų "Endowment" Apdrauda

Jūs galite apsidrausti ir ant 20 metų "endowment" apdraudos. Ta apdrauda ypatingai naudinga jauniems žmonėms. Tai pinigų taupymo apdrauda.

Daleiskime, 20 metų amžiaus jaunuolis įsirašo ant 20 metų "endowment" (sutaupų) apdraudos $1,000 sumoje. (Jei nori, gali įsirašyti ir ant $2,000.) Jis moka LDS centrui $3.66 į mėnesį Per 20 metų jis viso sumoka $878. Po 20 metų LDS jam išmoka $1,000. Tas narys ne tik kad buvo apsidraudęs $1,000 sumoje per 20 metų, bet po 20 metų gavo daugiau pinigų negu sumokėjo. Tai geras pinigų sutaupymas. Tą labai gerai įvertina tie nariai, kuriems LDS dabar išmoka po $1,000 "endowment" apdraudas.

Didelė Pašalpa Už Mažą Mokestį

LDS dabar moka didelę pašalpą už palyginamai mažas duokles.

Už $12 pašalpos į savaitę reikia mokėti tik 65 centus į mėnesį.

Mokant tik $1.20 į mėnesį, susirgus galima gauti pašalpos $19.80 per savaitę.

Pavyzdys: Įsirašo narys į LDS pašalpos antrą laipsnį ir moka tik 65 centus į mėnesį. Už vieno mėnesio laiko po įsirašymo suserga arba būna sužeistas ir serga šešis mėnesius laiko ar ilgiau. Per 7 mėnesius jis viso sumoka į pašalpos skyrių tik $4.55. Bet iš LDS už savo ligą jis gali gauti pašalpos net $216.

Jeigu toks narys įsirašytų į ketvirtą pašalpos laipsnį, tai per 7 mėnesius jis viso sumokėtų tik $8.40. Gi pašalpos už savo ligą jis galėtų gauti $356.40.

Už vieno mėnesio laiko po įsirašymo narys turi teisę prie pašalpos.

Į LDS pašalpos skyrių gali įsirašyti asmenys nuo 16 iki 50 metų amžiaus.

Įrašykite Savo Vaikus, Savo Anūkus į LDS

Į LDS galima įrašyti vaikus nuo gimimo dienos iki 16 metų amžiaus ant paprastos apdraudos arba ant 20 metų "endowment."

Galima įrašyti ant sekamų apdraudos sumų: $150, $300, $500, $1,000 arba $2,000 be daktaro egzaminacijos.

Įrašant 10 metų amžiaus vaiką ant $1,000 paprastos apdraudos reikia mokėti tik $2.55 už tris mėnesius. Už $2,000 reikia mokėti tik $4.95.

Už 20 metų galima nebemokėti duoklių, ir tuomet narys gali turėti išmokėtą (paid-up) apdraudą. Dabar įrašytas 10 metų amžiaus vaikas ant $1,000 už 20 metų gali turėti išmokėtą apdraudą $436 sumoje.

Džiaugsmas Jaunam Žmogui Gavus $1,000

Labai naudinga įrašyti vaikus į LDS ant 20 metų "endowment" apdraudos.

Įrašant 5 metų amžiaus vaiką ant tokios apdraudos reiktų viso (per 20 metų) sumokėti tik $814. Už 20 metų LDS atmokės tam nariui $1,000. Koks tuomet jam bus džiaugsmas! Narys ne tik kad buvo apdraustas $1,000 sumoje per 20 metų, bet po 20 metų gavo žymiai daugiau pinigų negu buvo sumokėta duoklėmis.

Dėl įsirašymo į LDS ar dėl įrašymo savo vaikų ar anūkų galite kreiptis prie LDS kuopos savo mieste arba sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas
104-07 102nd Street, Ozone Park 17, New York

Lawrence, Mass.

Birželio 19 d. įvyko puikus Naujosios Anglijos lietuvių piknikas Maple Parke. Svečių turėjome iš visos apylinkės. Oras pasitaikė saulėtas. Žmonės gėjosi gamtos grožiu: klevai sužaliavo, liepos pražydo—jų kvapas toks malonus. Penki šimtai publikos turėjo gražią, linksmoje nuotaikoje, dieną.

Apie 11 val. pradėjo atvažiuoti automašinos. Draugės moterys atvežė dėl L.D. apskrities dovanas. Ant greitųjų po pušelėmis pagaminom stalus ir bežiūrint jie tapo apkrauti skaniais valgiais: pyragais, sūriais, kugeliu, tortu, dailiai nudažytais kiaušiniais. Visi šiuos skanumynus valgė girdami mūsų brangias drauges už jų tokį pasišventimą paremti LLD 7-ą apskritį.

Įvažiuoja milžinas keliautojas, kurį mes vadiname busu, pilnas dainininkų ir jų draugų, iš Brocktono. Sveikinamės. Su kai kuriais buvome nesimatę ištisus metus.

Laikas bėga greitai, o norisi, kad diena būtų juo ilgesnė. Jau 4 valanda. Draugas Albert Potsus prašo Penkauską tuoj pradėti programą. Sako — mano dainininkai norės puikiai paūžti irgi. S. Penkauskas paskelbė publikai programos pradžią. Brocktono vyrų grupės mokytojas Albert Potsus pradeda programą. Pasigirsta dainininkų malonus balsas. Publika klausosi ir atsidžiaugti negal tokiomis puikiomis liaudiškomis dainomis. Seka solistė Rožė Stripinis, skambiu balsu žavi publiką. Dainuoja William Juodeikis ir Rožė Stripinis, duetas; jiems pritaria Albert Potsus puikiuoju akordeonu. Balsai eina per visą svetainę ir atsiliepdinėja žalioje girelėje, tartum girioje kita gerai išlavinta grupė dainuoja.

Prasidėjo su dovanomis

Pirmiausia prašau atleisti, kad nepadedu miestų. Dovanų suteikė: N. Grybienė, T. Yarmanauskienė, M. Trakimavičienė, S. Budravičienė, M. Uždavinienė, E. Niaurienė, O. Zarubienė, U. Daugirdienė, J. Rainardienė, S. Penkauskienė, V. Zula, A. Chuladienė, J. Zinkienė, M. Milvidienė pinigais $2.

LLD 6 kp., Montello, per Čereškienę: B. Navickienė, J. Deksnis, L. Usienė, Montello Moterų apšvietos klubas, Anna Chestnut, K. Kalvelienė, Žukauskienė.

Alena Žekonienė pinigais $11. Vardai: B. Chuberkienė, H. Thomas, A. Yonkus, V. Mineikis, M. Paura, E. Fremont, U. Arlauskienė, S. Shukienė, E. Beleskienė, V. Vaškienė, P. Žukauskienė.

Brangūs draugai ir draugės, kurių gal nebuvo gerai parašyta, malonėkite atleisti, duokite pastabą.

Varde LLD 7 apskrities labai dėkoju visiems už aukas ir dirbusiems, iš kolonijų ir vietiniams, moterims ir vyrams. Turėjote pavargti, ypatingai gaspadinės, per visą dieną dirbdamos: E. Kralikauskienė, S. Penkauskienė, A. Chuladienė, J. Šleivienė, J. Zinkienė, Marta, Dvareckienė, Uždavinienė.

Kituose darbuose pobūviui pasitarnavo A. Kavaliauskas, F. Zula, J. Kodis, P. Milus, Milvidai, taipgi jaunuoliai ir merginos, patarnaudami svečiams.

Apskritis reiškia visiems dirbusiems nuoširdžią padėką.

Liepos 3 d., 10:30 ryto, būkite L. P. Klube, nes tuo laiku busas bus jau atvažiavęs. Taipgi kurie neužsisakėte sau sėdynės buse, matykite J. Kodį ar Chuladą, jie jums parūpins sėdynes, visi važiuosite linksmai ir saugiai.

S. Penkauskas

LIETUVIŲ GYVENIMAS LIETUVOJ IR AMERIKOJ

1. **LIETUVA ŠIANDIEN**—tai nedidelė knyga puslapiais, bet labai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šitą knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarpe tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 pusl. Kaina $1.00.
2. **AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS**—Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kalbos ir kultūros labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina $2.00.
3. **ŠIRDIES ROMAI** — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina $2.00.
4. **ŠLIUPTARNIAI** — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina $2.00.
5. **ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI** — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl.

Visos 5 knygos sykiu tik $5.00 čia arba ir į Lietuvą.
Persiuntimo kaštus apmokame,

Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Didysis Laisvės Piknikas

Rengia Massachusetts Lietuvių Organizacijos

Įvyks Sekmadienį, 3-čią Liepos-July

Gražiame Ramova Parke

Claremont Ave., Montello, Mass.

Parkas atdaras nuo 11 val. ryto iki 11 vakaro

Art Mason's Orchestra nuo 4-tos val. popiet

Jonas Dirvelis
Mokytojas

Ona Dirvelienė
Sopranas

Jonas Sabaliauskas
Tenoras

PUIKIĄ DAINŲ PROGRAMĄ PARUOŠ MUZIKAS JONAS DIRVELIS

Atliks Ona Dirvelienė Ir Jonas Sabaliauskas

Pianu akompanuos Helen Janulytė-Smith. Programa prasidės 5:30 val. vakare

Visi programos dalyviai iš Worcester, Mass.

TAIPGI BUS IR SPORTO PROGRAMA. Namų gaminimo geri valgiai

Bus daug svečių iš kitų miestų, pasimatysite su jais.

PLYMOUTH, PA.

Birželio 12-ta buvo lietinga diena, lietus pylė kai iš kibiro, o Plymoutho L. D.S. kuopų piknikas virto į gimtadienio parę, nes piknikas dėl tokio lietaus įvykti negalėjo. Ir jei ne svečiai iš New Jersey valstijos, tai nei gimtadienio parė nebūtų įvykus.

Širdingai dėkojame: Bunkam iš Elizabeth, N. J., Danckevičiams iš Clifton, N. J., ir V. Patalavičiui iš Gloucester, N. J. Draugas V. Patalavičius atvyko penktadienio vak. o draugai Bunkai su Danckevičiais šeštadienio popietyje.

O kuomet stalai buvo valgiais apdėti ir svečiai susodinti, tai paaiškėjo, kad tą dieną įvyksta LDS 60 kuopos pirmininko J. Liutacko gimtadienis. Taigi sulytas piknikas virto gimtadienio pare. O štai J. Liutacko dukrelė, Lyona Paužienė, tėvelio pagerbimui atneša gražų keiką ir padeda ant stalo. Pirmininkui V. Žilinskui paaiškinus apie pasikeitimą pikniko į drg. Liutacko gimtadienį, visi dalyviai atsistoję už jo sveikatą sugėrėme tostą ir sudainavome "Happy Birthday", o F. Bunkui vadovaujant, sudainavome "Ilgiausių metų".

Pietus baigiant, kai kurie svečiai ir vietiniai draugai tapo pakviesti tarti žodį kitą. V. Pattan-Patala? vičius padeklamavo poemą eilėraštį, V. Kudirkos rašytą apie Lietuvos kunigų nedorybes, kurią jis išmokęs dar vaikas būdamas Lietuvoj. Poema visiems patiko.

Svečiai, F. Bunkus ir P. Danckevičius palinkėjo J. Liutackui sveikatos ir dar daug gimtadienių sulaukti. Taip pat suteikė plymouthiečiams komplimentų, kad mes vis dar po biskelį judame.

Taip pat kalbėjo F. Mankauskas, M. Navickienė, O. Krutulienė ir O. Žilinskienė. Visi pateikė gražių komplimentų J. Liutackui ir pasižadėjo darbuotis ir ant toliau mūsų organizacijose.

Šioje parėje dalyvavo 20 žmonių, o kad išvengus nuostolių, visiems prisiėjo pasimokėti po $1.50. Tačiau kai kurie svečiai prie nustatytos kainos dar pridėjo po porą ir trejetą dolerių. Taip pat paprašius Liutacko dukrelės Lyonos Paužienės, jos keiksas davė virš $8 pelno. Keiką laimėjo F. Bunkus, bet visi jį suvalgėme. Taigi, tegul bus širdingas ačiū svečiam bei draugam, nes nuo šios parės liko keli dol. pelno.

Gaila, kad K. Liutackienė sirgo ir negalėjo dalyvauti savo draugo gimtadienio parėje.

Šios draugės ir draugai darbavosi ir sutėikė dovanų, kad parengimas būtų pasekmingas: O. Globičienė, M. Navickienė, O. Krutulienė, J. Mankauskienė, O. Žilinskienė, F. Mankauskas, J. Liutackas ir V. Žilinskas.

Gerb. draugai ir draugės ir visi mūsų simpatikai, žinokite ir nepamirškite, kad liepos 17 dieną plymouthiečiai turėsime pikniką-gegužinę toj pačioj vietoj, Kazlauskų farmukėje. Šiame piknike sužinojome, kad turėsime tolimų svečių: Oną Martin iš Miami, Florida, ir jos dukreles, chorvedę Daratėlę ir Nancę iš Chicago, Ill. Po daug metų jos mano aplankyti savo gimtą apylinkę, Plymouthą ir Wilkes-Barre, seserį M. Navickienę bei tetą, daugelį senų pažįstamų, ir ta proga dalyvaus mūsų piknike-gegužinėje. Taip pat bus daug pažįstamų iš Binghamton, N. Y., Shenandoah, Scranton ir iš visos apylinkės.

Jau žinojome, kad liepos 17 d. bus šiltas ir labai gražus oras.

V. Žilinskas

KRISLAI

(Tąsa iš pirmo pusl.)

kas prieš caro valdžią, tas prieš dievą!

Bet štai ėmė ir atsirado "šėtoniška komunizmo valdžia". Ir ji esanti baisiai galinga. Prieš ją jokia "dievo valdžia" nebegalinti atsilaikyti.

—:—

Labai galimas daiktas, kad Jokūbas Stukas, nuvykęs į Lietuvą, paėmė per daug "Dar po vieną", nes jis sugrįžęs užgiedojo: "Iš visų mano matytų šalių kelionėse po pasaulį, aš niekur nemačiau tiek girtų, kiek Lietuvoje".

Girtas žmogus visus kitus girtais laiko.

Aną sekmadienį sutinku vieną dar palyginti jauną "dipuką". Jis Lietuvoje baigęs universitetą ir teisės mokyklą. Visose mokyklose jis beveik pirmutinis buvęs.

Kodėl jis bėgo iš Lietuvos? Todėl, kad "visi inteligentai bėgo".

Kaip dabar?

Dabar bloga, baisiai bloga. Vyrukas neteko sveikatos. Darbo nebeturi. Gyvena iš miesto valdžios numestos mizernos almužnos. Skundžiasi amžinai sunaikinęs ir pražudęs savo gyvenimą, savo mokslą, savo talentą.

Žiūri žmogus ir negali jo negailėti. Tokia gyvenimo tragedija!

Ir jei jis būtų tik vienas. Daug kitų dipukų šiandien taip graužiasi.

Bet ir pikta, kad jie neieško išeities, nedaro reikalingos išvados, nesistengia gelbėtis, leidžiasi būti naikinami, tebeklauso tų, kurie prižada prikelti iš kapų Smetoną ir pakviesti juos atgal į smetoninį rojų poneliais būti, Lietuvos valstiečio ir darbininko prakaitu ir ašaromis misti!

Dar ape Katriną Žemaitenę

Gegužės 3 d., New Yorke, mirė K. Žemaitienė. Dabar apie ją gavau platesnių žinių nuo Onos Stankėnienės iš Michigano valstijos. Žemaitienės tikras vardas Domicelė Vasčiūnaitė. Gimus ir augus Lietuvoje, dabartiniame Kupiškio rajone, Alizavo apylinkėje, Grincogalės kaime. Į šią šalį atvyko 1912 m. pas pusseserę į Clevelandą. Ten susipažino su Andriumi Žemaičiu ir 1918 metais ištekėjo.

Po to persikėlė gyventi į Grand Rapids, Mich. Bet ir ten gyvenimas buvo sunkus. 1925 m. atvyko į Bridgeport, Conn. Netrukus Žemaitis išvyko į Tarybų Sąjungą gyventi. Katrina Žemaitienė gavo persiskyrimą. Tuo laiku siautė didelis nedarbas, tai persikėlė gyventi į New Yorką, nes dideliame mieste lengviau darbo susirasti.

Aš Katriną pažinojau nuo 1925 metų. Buvo draugiška, tyki ir nuoširdi. Nuolatos lankėsi į organizacijų susirinkimus ir parengimus, labai dažnai dirbo prie maisto pagaminimo ir kitokių parengimų darbų. Aukodavo darbininkų judėjimo reikalams.

New Yorke gyvendama susipažino su S. Balovinu ir ištekėjo. Jie meilėje ir sutikime gyveno, bet 1949 m. Žemaitienė Bolovinienė susirgo, ją labai kankino paralyžius.

Jos vyras nesigailėjo išlaidų, buvo kreiptasi pas atitinkamus gydytojus, bet niekas negelbėjo. Liga ją išvarė iš gyvųjų tarpo. Velionė mirė apie 60 metų amžiaus. Ji paliko dideliame liūdesyje savo draugą, kuris ketina ant kapinių pastatyti paminklą. Lai būna Katrinai lengva ilsėtis amžinai.

Reporteris.

LEHMANAS BŪSIĄS DELEGATU

New Yorko valstijos Demokratų partijos delegatų pasitarime sutikta buvusį gubernatorių Lehmaną skirti delegatu į visašališkąją demokratų konvenciją. Šiuos žodžius rašant dar nebuvo žinoma, ar jis sutiks delegatu būti.

Tame pačiame susirinkime balsavo kiek New Yorko delegatų kurį kandidatą rems. Iš 114 delegatų 87 pasisakė už Kennedy.

NEW YORKAS

Panaikinti Ne-amerikinį komitetą!

New York. — Amerikos Civilinių Laisvių Sąjunga (ACLU) reikalauja, kad abidvi didžiosios politinės partijos — Demokratų ir Respublikonų partijos — į savo rinkimines platformas įdėtų tokius skyrius: Stojame už tai, kad būtų panaikintas Kongresinis ne-amerikinis komitetas!..

Minėtas komitetas jau veikia per 23 metus. Per tą laiką jis daug nuostolių pariems asmenims-veikėjams. darė mūsų šaliai ir paski-

SĖDĖJIMO PROTESTAS PRIE CITY HALL

Nw Yorko miesto ligoninėse dirbantieji ligonių šeimų prižiūrėtojai (social workers) pareikalavo daugiau mokesties. Darbo komisijonieriui, R. Diana atsisakius prašymą pilnai patenkinti, socialių darbuotojų delegacija, 50 asmenų, birželio 21 d. nuvyko demonstruoti prie City Hall.

Protestuotojai žadėjo sėdėti visą dieną ir, jei reikės, ištisą naktį. Buvo atsivežę ir kėdutes, bet policija tuojau paskelbė kėdutes nelegaliomis parke. Tačiau unijistai protestą tęsė stovėdami arba sėdėdami ant šaligatvio. Pagaliau majoras Wagneris sutiko derėtis, streikieriai išvyko namo.

Tuo tarpu ligoninių viršininkas Jacobs nesiruošė taikai. Jis skelbė, kad nebuvusiems darbe tą dieną 55 asmenims iš algos bus atskaičiuota suma už darbdadienį ir grasino pašalinti iš darbo, jei streikas tęstųsi ir protestas pasikartotų.

VIENAS Į KAPUS, KITAS Į KALĖJIMĄ

Jaunuolių dviem gaujoms susivaidijus, 16-kametis Nelson Rosado tapo nudurtas, o jo žudytojas Michael Pereira, 17 metų, sulaikytas kalėjime. Jį teis kaip žmogžudį. Areštuoti trys kiti grupių dalyviai.

Žmogžudystė įvyko visai arti Clymer St. policijos stoties, Williamsburge.

UŽ STEVENSONĄ

"Pasirašykite už Stevensoną į prezidentą!" Tokiu šūkiu miesto centre prie didžiųjų krautuvių ir didžiųjų gatvių sankryžose praeivius sutinka gražios merginos, o kai kur ir vaikinai. Jie renka parašus.

Matomai, daug jaunimo yra linkę manyti, kad Stevensonas būtų geresnis prezidentas už kitus iki šiol pasiūlomus kandidatus.

NUMARINO KĖDĖJE

Willard H. Phillips, 44 m., tapo numarintas elektros kėdėje už išprievartavimą ir nužudymą 8 metų mergytės Sunday Graham. Prasikaltimą jis padarė 1958 metų gegužės mėn.

Žmogžudžio numarinimo metu penki asmenys pikietavo Sing Sing kalėjimą, reikalaudami panaikinti mirties bausmę.

BANKŲ PLĖŠIKAMS PABLOGĖJO LAIKAI

Du plėšikai, kurie Newarke apiplėšė York Savings & Loan Ass'n, ten gautus $2,708 gal laikė neblogu laimikiu. Bet... ten buvo užtaisytas nematomas fotoaparatas. Tą patį vakarą ir sekamą rytą plėšikų paveikslai ir visas veiksmas jau buvo laikraščiuose. Tikriausia, plėšikų "laimė" bus labai trumpa.

Plėšikas užpuolė deimantais prekiautoją jo įstaigoje 30 W. 47 St. penktame aukšte darbo metu, jį apdaužė ir pasigrobė 80 tūkstančių vertės deimantų.

Gubernatorius Rockefelleris vėl pakartojo, kad jis pasiruošęs būti kandidatu į prezidentą, jei tik Respublikonų partija to pareikalautų.

Brooklyne Bensonhurst mokykloje vienas mokinys padėjo namų darbo bombą. Ji sužeidė kitą mokinį, Vito Bavaro, 15 m. Trylikos metų bombdarys buvęs susirūpinęs, kad jis neišlaikys egzaminų, norėjęs sumaišyti rekordus.

Nepaprastas filmas apie religines apgavystes

Praėjusį pirmadienį buvo parodytas pirmu kartu filmas, kuris neišvengiamai sukels diskusijų ir įvairių komentarų. Filmas pagamintas pagal rašytojo Sinclair Lewis seną veikalą "Elmer Gantry." Filmas irgi taip pavadintas. Filmo pirmas parodymas įvyko Jamaicoje Lowe's Valencia teatre. Laikraščių atstovai buvo pakviesti ir įleisti nemokamai.

Filmas labai įdomus ir ilgas. Vyriausioje rolėje vaidina Burt Lancaster. Tai rolei tinkamesnio aktoriaus nė įsivaizduoti negalima.

Savo garsioje knygoje Sinclair Lewis demaskuoja šarlatanus, kurie, pasivadinę visokiais evangelistais, revaivalistais ir kitokiais biblijos "mokslo" šinkoriais, mulkina ir išnaudoja silpnavalius ir silpnadvasius. Ypač porą trejetą desėtkų metų šis religinis raketas buvo plačiai praplitęs. Sinclair Lewiso knyga buvo viena iš labiausiai išsiplatinusių kūrinių.

Elmer Gantry yra gudrus, suktas, bet ir pusiau nuoširdus šarlatanas. Jis, pavyzdžiui, pasigaili net prostitutės, su kuria jis visą naktį praleido, kuri paskui prieš ją sudarė piktą suokalbį, kuomet ją prostitučių verbuotojas biauriai sumušė. Jis prisiplaka prie gražios evangelistės, bet paskui karštai į ją įsimyli. Jis pats netikėdamas į "dievo stebuklus," negali suprasti, kodėl jojo meilužė tiki. Pabaigoje, kai didelei miniai susirinkus į palapinę, evangelistė "pagydo" kurčią vyrą, jam jau perdaug tokios apgavystės.

Filmas baigiasi baisiausiu vaizdu. Kaip tik tuo laiku, kai dievas tam neva kurčiam vyrui "sugrąžina" girdėjimą, kyla gaisras ir supleška palapinės. Kliksmo, šauksmo ir raudų vaizdas nepamirštamas. Gaisre supleška ir evangelistė. Vadinasi, tas pats dievas, kuris "pagydė" kurčią, sunaikino tą, kuri jį pakvietė parodyti stebuklą?

Po tos baisios tragedijos Elmer Gantry vėl pasileidžia savais keliais.

Sakoma, kad kai šis filmas buvo padarytas, prieš jį sukilo kunigai, ypač katalikų bažnyčios galvos. Jie privertė Lancasterį pridėti prie filmo pastabą, kad nepilnamečiai vaikai nebūtų leidžiami filmą pamatyti.

Šis filmas, man atrodo, turės didelio pasisekimo.

Rep.

East New Yorke, Linden projekte, pirmadienį sugedo vandentiekis, 834 šeimos likosi be vandens per 18 valandų.

Švaros darbininkų unijos Tymsterių lokalo 831 pareigūnai pirmadienio rytą rado savo raštinę apdraskytą ir popierius išmėtytus.

SAKO, NEGERAI PASKIRSTOMI MOKYTOJAI

San Diego, Cal.—Švietimo reikalais konferencijoje, vykusioje čionai, kur dalyvavo apie 1,000 asmenų, buvo iškeltas toks dalykas: daugelis mokytojų yra skiriami dėstyti tokius klausimus, kurių jie patys nežino. Tokių mokytojų mokomi moksleiviai ne tik nieko neišmoksta, bet dar "durnesniais" pasilieka negu buvo.

Montauk, L. I. Katalikų kunigas Carew praėjusį sekmadienį palaimino visus žuvautojų laivelius, išplaukusius į jūrą. Silpnesnės valios žmonės sako: tai sumažins nelaimių skaičių. Bet kiti sako: Matysime!..

Kansas City, Kansas. — Amerikos Babtistų asociacijos suvažiavimas, kuriame dalyvavo 2,000 delegatų, pasisakė prieš kataliko išrinkimą JAV prezidentu.

Paieškojimas

Aš, Jonas Banys, s. Vinco (motina Leokadija Janavičiūtė-Banienė), ieškau savo giminių. Juozo Janavičiaus ir jo šeimos, žmona, trys sūnai ir dukra. Sūnus Kazimieras, dukra Juozepa ir kiti. Prašau pranešti man apie juos. Jonas Banys, Užvenčio rajonas, Vaiguvos paštas, Pikelių kaimas, Lithuania, USSR. (48-52)

PRANEŠIMAI

BROOKLYN, N. Y.

Dėmesiui LDS 1-os kuopos narių

Kuopos susirinkimas įvyks antradienį, liepos 5, 7:30 val. vakare, naujame Kultūros Centre, 102-02 Liberty Ave. (įėjimas iš 102 gatvės), Ozone Park.

Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes delegatai patieks raportus iš LDS 14-tojo seimo. Kurių duoklės neužmokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti, kad nesusispenduotų-mėt.

Valdyba.

(52-53)

BROCKTON, MASS.

LLD 6-tos kuopos piknikų rengimo komitetas atsišaukia į Moterų Apšvietos klubus ir į LLD kuopas, taipgi ir į pavienius apšvietos rėmėjus su prašymu nepamiršti apdovanoti moterų stalą ir taipgi duoti visokią pagelbą reikalingą pikniku.

Koks nebūtų oras, piknikas visvien įvyks liepos-July 3-čią, nes Ramova Parke yra labai didelė salė ir visi kiti patogumai pastogėje laikyti pikniką.

Rengimo Komit., **Geo. Shimaitis**

(51-52)

BROCKTON, MASS.

Laisvės spaudos piknikas įvyks liepos 3, Ramova Parke, Claremont Ave. Pradžia 1 val. dieną. Programą pildys Worcesterio Aido Choro duetas, vad. Jono Dirvelio. Art Mason's orkestra nuo 4 v. dieną. Bus moterų stalas, visokių įvairių valgių ir gėrimų. Kalbės vienas iš Laisvės redaktorių. Iš Bostono važiuojant Rd. Nr. 28, privažiavę pirmą Stop light, sukite po kairei per Howard tiltą, Rd. 37, laikykitės po kaire. Vienas blokas ir Claremont Ave., tuoj matysite Ramova Parką. Geo. Shimaitis (Pik. Kom. Narys).

(50-52)

DETROIT, MICH.

Šiuomi pranešame, kad Detroito pažangiosios organizacijos rengia spaudos paramai gegužinę (pikniką), kuris įvyks sekmadienį, liepos-July 17 d., Urbontienės darže, Beach Nut Grove, prie Middle Belt kelio.

Visi suprantame, kaip mums pažangiečiams yra svarbu palaikyti savo spaudą, kuri teiktų visuomenei teisingas žinias iš viso pasaulio šalių, taipgi ir iš Amerikos darbininkų judėjimo bei kovų už geresnę ateitį. Todėl kviečiame visus atsilankyti į šį pikniką ne tik iš Detroito, bet ir iš tolimesnių kolonijų. Rūpinkimės visi palaikymu savo spaudos.

Rengimo Komisija

Vakacijos pas Bekampius

Vanduo Atlantike šiltas, vieta gera, patogi vakacijoms. Atsilankę nesigailėsite. Kviečia atvykti,

J. A. ir ELZ. BEKAMPIAI
147 13th St., Avalon, N. J.

Philadelphia, Pa.

Šį savaitgalį įvyks du dideli parengimai Philadelphijoje. Šeštadienį, liepos 2 d., bus LDS 14-to Seimo delegatų pasitikimui vakarienė su gražia dainų programa, pradžia 7-tą val. vakare. Įžanga $5.00 asmeniui.

Sekmadienį, liepos 3, bus Literatūros Draugijos koncertas. Įėjimas nemokamas. Pradžia 7-tą val. vakare.

Rengėjai kviečia visus dalyvauti šiuose svarbiuose parengimuose ir susipažinti su svečiais iš visos Amerikos.

Brockton, Mass.

Ekstra!—Pranešimas—Ekstra!

"Laisvės" piknikas įvyks liepos 3 d., Ramova Parke, Montello, Mass., 1-mą val. dieną. Gi liepos 4-tos pikniko pabaigtuvės bus po stogu—Liet. Taut. Namo žemutinėje salėje, 8 Vine St., pradžia 1-mą valandą dieną.

Užbaigtuvių dieną, liepos 4-tą, kviečiame visus atsilankyti, nes bus gražus pobūvis. Turėsime visko: gėrimų, valgių, muzikos, dainų.

Rengimo Komisija

Nashua, N. H.

Iš Nashua, N. H., busas į "Laisvės" pikniką išeis 10.30 val. ryto., nuo 36 High St. Norintieji važiuoti tuojau kreipkitės į vieną iš komisijos: M. Žiedelis, tel. 33865; Ad. Pazniokas, tel. 22810; J. Egeris, tel. 22204.
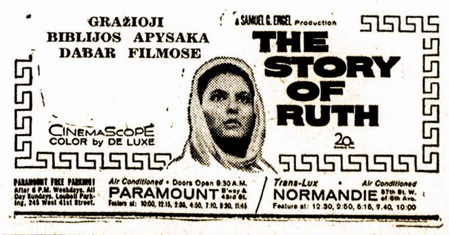
MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172
426 Lafayette St.